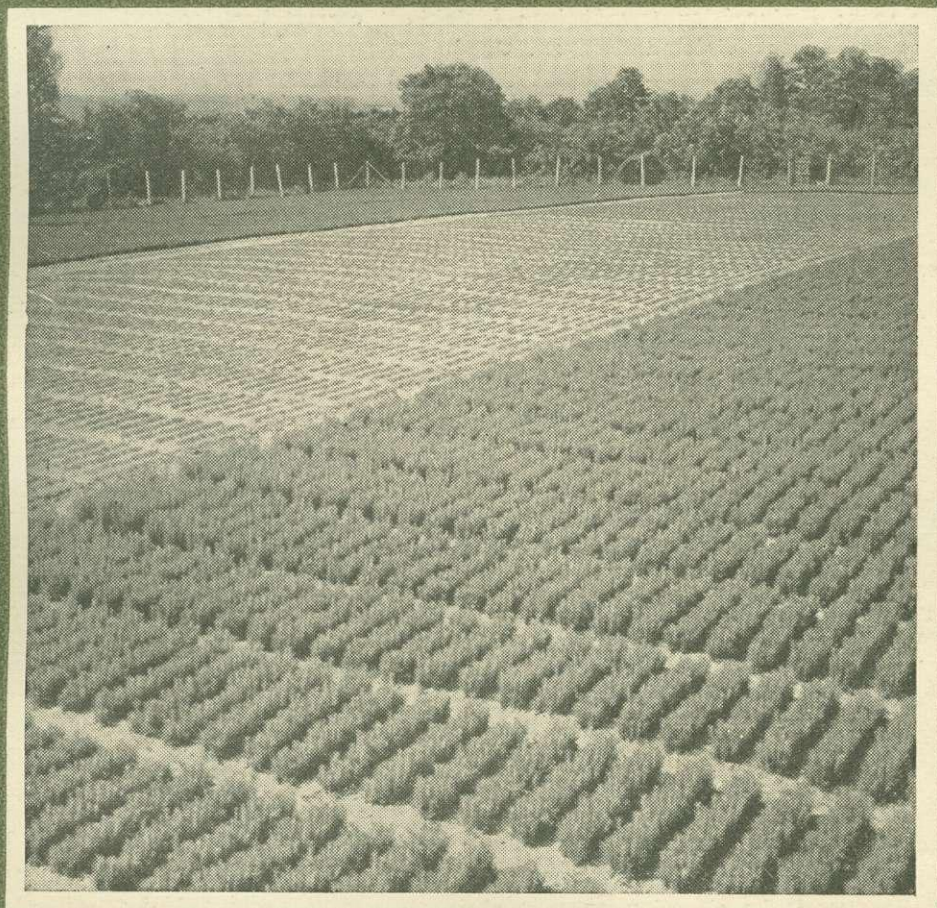

AZ ERDŐ

AZ 1862-BEN ALAPÍTOTT ERDÉSZETI LAPOK 92. ÉVFOLYAMA

TARTALOM

Országos Erdészeti Értekezlet	201
Dr. Balassa Gyula: Az erdőgazdaság és faipar jelenlegi helyzete és legközelebbi feladatai	201
Keresztesi Béla: Az erdőgazdaság jelenlegi helyzete és legközelebbi feladatai	210
Az Országos Erdészeti Értekezleten elhangzott erdőgazdasági tárgyú hozzászólások	229
Címlapon: <i>Kedvezőtlen termőhelyen kialakított csemetekert, rontott erdő átalakításához</i> (Kísérleti Erdészet, Ugod)	
Hátlapon: <i>Száraz termőhelyű cserestölgyes helyére telepített erdeifenyves, Fenyőfőn</i>	

СОДЕРЖАНИЕ

Конференция работников лесного хозяйства Венгрии	201
Др. Балашиа Д.: Современное положение и дальнейшие задачи лесного хозяйства и деревообрабатывающей промышленности	201
Керестеши Б.: Современное положение и ближайшие задачи лесного хозяйства	210
Выступления по вопросам лесного хозяйства на конференции работников лесного хозяйства Венгрии	229
На первой странице обложки: <i>Лесной питомник, созданный при неблагоприятных условиях местопроизрастания для реконструкции расстроенных лесов.</i>	
На обратной странице обложки: <i>Сосняк, разведенный на смену сухого дубняка с дубом австрийским (Qu. cerris L.) Фенёфё).</i>	

SOMMAIRE

Conférence National Forestière	201
Dr. Gy. Balassa: La situation actuelle et les tâches prochaines de la foresterie et de l'industrie du bois	201
B. Keresztesi: La situation actuelle et les tâches prochaines de la foresterie	210
Les interpellations à sujet forestier prononcées à la Conférence National ..	229
En couverture: <i>Pépinière fondée sur station défavorable pour la conversion des forêts dégradées</i> (arrondissement d'essais, Ugod)	
En reverse: <i>Pineraie plantée au lieu d'une chênaie chevelue sur station sèche à Fenyőfő</i>	

Országos Erdészeti Értekezlet

Az Országos Erdészeti Főigazgatóság június hó 11—12-én országos értekezletre hívta össze Budapestre az erdőgazdaságok, faipari és egyéb erdészeti vállalatok és intézmények vezetőit. Az értekezleten az erdőgazdaságok és a faipari vállalatok 1956/57. év első félévi munkájának az októberi ellenforradalom eseményei, az ellenesleges cselekmények hatásainak az erdészet területén való gyors felszámolásának módja, az erdészet előtt álló legközelebbi teendők kerültek részletes megbeszélésre.

Az értekezlet megnyitása után dr. Balassa Gyula miniszterhelyettes, az OEF vezetője tartott beszámolót az erdészet egészére vonatkozóan. Ezt követően Keresztési Béla, az OEF vezetőjének helyettese ismertette részleteiben az erdőgazdaságok helyzetét és legközelebbi feladatait.

dr. BALASSA GYULA miniszterhelyettes, az OEF vezetője

Beszámoló az erdészet — erdőgazdaság és faipar — általános helyzetéről és legközelebbi feladatairól

Az októberi, novemberi ellenforradalmi események óta másodízben jövünk össze országos értekezletre, hogy részletesen megtárgyaljuk az erdőgazdaság és a faipar problémáit. Feladatunk az, hogy visszatekintsünk az elmúlt időszakra, elvégzett munkánkra, kiértékeljük azt, kiemezzük az elkövetett hibákat, megállapítsuk az eredményeket és mindezek összetevéséből kijelöljük az elkövetkezendő időszak tennivalóit.

A jelen alkalommal lényegesen más körülmények között tartjuk országos értekezletünket, mint az előzőt. Az előző alkalommal, 1957. január 25-én még az ellenforradalmi események előidézte lázas állapotban, felzaklatottan élt az ország. Pedig már ekkor a helyzet abban a tekintetben, hogy a hatalom birtokosa megingathatatlanul a munkásosztály maradt, világos és tiszta volt. És világos volt az is, hogy a politikai hatalom megszilárdítása mellett az ellenforradalom okozta súlyos gazdasági sebek gyógyítása a legfontosabb feladat. Mégis sokan — még igen kitűnő elvtársaink némelyike is — bizonytalanoknak érezték még magukat és tekintetük nem teljesen a következő láncszem, a gazdasági élet teljes gőzzel való beindítása — kötötte le, hanem olyan problémák, amelyeknek helyes megoldása e feladat mellett párhuzamosan is elvégezhető.

Az október—novemberi ellenforradalmi események teljesen dezorganizálták termelési rendünket. A hatalom rendjének megteremtése után tehát, a gazdasági élet rendjének megteremtése is feladatunkká vált. Ennek

a feladatnak a központba állítása természetesen nem jelenti azt, hogy figyelmünket az ellenforradalmi veszélyről vagy annak maradványairól elfordítsuk, de világosan kell látni azt is, hogy minden késlekedés gazdasági rendünk helyreállítása körül még a legjobb szándék mellett is gyarapítója az ellenforradalom gazdasági pusztításainak. Hála a sorsnak, hogy ma már túljutottunk ezen a perióduson, ezen a lázas állapoton is és *ma már a párt és a kormány felvilágosító munkája révén felemelkedésünk döntő kérdése népgazdaságunk megerősödése és erejének állandó fokozása. S örömmel mondhatjuk, hogy a termelés rendje ma már lényegében helyreállt.* A termelés rendjének helyreállítása azonban nem volt könnyű feladat. Ugyanis az ellenforradalom első csapása az államigazgatás és a népgazdasági igazgatás szerveinek szétrombolása volt. A munkásosztály hatalmának visszaállítása után égető szükséggé vált tehát államrendünk és népgazdaságunk vezető szerveinek visszaállítása és felszámolása annak az ellenforradalmi taktikának, hogy vezető és irányító szervek nélküli társadalmunk darabokra hullva a gazdasági megsemmisülésbe zuhanjon. Jól emlékezünk még arra az ellenforradalmi kívánságra is, mely erdőgazdaságunk központi irányító szervének, az OEF-nek a megszüntetését is követelte az erdőgazdaságok ún. „önálló gazdálkodása“ ürügyén. És ne feledkezzünk meg arról, hogy az ellenforradalom leverése, a munkásosztály hatalmának helyreállítása után, ahogy népgazdaságunk és államigazgatásunk egyéb szektoraiban, nálunk is — különösen vidéken — éltek még olyan jelenségek, melyek ennek a dezorganizáltságnak fenntartására és a központi irányítástól való függetlenítésre törekedtek.

Népgazdaságunk országos egység, még ha szervezési technikából, természetszerűen külön-külön részekből is tevődik össze. Ezek a külön részek csak akkor végezhetnek országos szempontból értékes feladatokat, ha országos összefogó szervük irányítása, vezetése és ellenőrzése akadálytalanul és jól működik. Ez az elv államigazgatási és népgazdasági rendünk alapja. Akik ezt egyéni vagy más helyi szempontból nem respektálják — esetleges jó szándékuk ellenére is — az ellenforradalom teremtette dezorganizáltság állapotát támogatják. Éppen ezért az ilyen jelenségekkel szemben, ha még lennének, *a leghatározottabban fel fogunk lépni.*

A vezetés számára fő feladat volt az év első hónapjaiban *az OEF vezető és irányító, valamint központi ellenőrző szerepének visszaállítása*, hogy ezáltal megteremtse népgazdaságunk e szektorában a termelés rendjét és ennek elengedhetetlen előfeltételét *a munkafegyelmet.* Ha ezen a téren még vannak esetleg megoldani való kérdések, úgy hiszem a feladat megoldásának javán már túl vagyunk, és az első nehéz, zavaros hónap után ott tartunk, hogy vállalati és gazdasági egységeink mindannyian helyesen értelmezik az OEF irányító, vezető és támogató szerepének fontosságát és jelentőségét. Nem számolhatnák ma be olyan eredményekről — melyeket később ismertetek Önökkel —, ha ez az egészséges állapot nem következett volna be.

Ne feledjük azt, hogy az ellenforradalom célja a következő volt: Meg akarta dönteni a Magyar Népköztársaság törvényes államrendjét, társadalmi rendjét, a parasztsággal szövetséges munkásosztály hatalmát és helyébe a burzsoá diktatúra legreakciósabb rendszerét, a fasiszta diktatúrát akarta állítani. Nemzeti függetlenségünk megsemmisítésével *imperialista gyarmattá akarta változtatni hazánkat.*

De tudjuk azt is, hogy az ellenforradalmi események nemcsak békénket és nyugalmunkat dúlták fel, hanem *mérhetetlen kárt okoztak népgazdaságunknak*, megrendítették annak alapjait és emlékezzünk vissza a téli hónapokra, amikor a súlyos gazdasági válság, az infláció réme fenyegetett bennünket. A nagyfokú termelésekiesés, a mintegy 20 milliárd Ft értékű közvetlen kár, a sztrájk miatt keletkezett rendkívül nehéz helyzet, továbbá a béremelés következtében jelentkező feszültség az árualap és a vásárlóerő között, rendkívül nehéz helyzetbe hozták népgazdaságunkat.

A baráti államok, elsősorban a Szovjetunió hatalmas anyagi segítsége mentette meg a helyzetünket és adta meg a lehetőséget arra, hogy elháruljon az infláció veszélye és ma megglehetősen konszolidált körülmények között lehetünk együtt, beszélhetjük meg teendőinket, hogy az elkövet-

kező évben már saját lábunkra állva magunk biztosítjuk gazdasági életünk stabilitását. Ahogy a szovjet nép fegyveres segítsége háritotta el fejünk fölül az ellenforradalom fenyegető rémét, ugyanúgy a szovjet nép gazdasági segítsége háritotta el a súlyos gazdasági válság, az ezzel együttjáró munkanélküliség és az infláció fenyegető veszélyét.

Ennek a segítségnek köszönhetjük, hogy helyre tudtuk állítani állami és gazdasági rendünket, újjászervezett pártunk vezetésével. Az ellenforradalmi események nyújtotta tapasztalatok alapján nagyrészt megtisztítottuk az állami és gazdasági apparátust az oda nem való elemektől és *megszilárdítottuk a munkáshatalmat*. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy e részben nyugovóra térhetünk, mert a tapasztalatok arra intenek bennünket, hogy a munkáshatalom felett állandóan éberem kell örködnünk, de e részben a munka nagyját elvégeztük és a munkáshatalom szilárdságához kétség nem férhet.

Gazdasági életünk ugyancsak stabilnak mondható. Az ellenforradalmi események kapcsán bekövetkezett több hetes ún. „összkomfortos“ sztrájk szétzilálta gazdasági életünket és komoly katasztrófával fenyegetett. Elsősorban a Szovjetunió és a többi baráti állam segítsége azonban lehetővé tette, hogy elkerüljük a katasztrófát és ma már ott tartunk, hogy az országgyűlés letárgyalta és elfogadta az 1957. évi tervet és költségvetést és ismét szilárd alapokon nyugvó tervgazdálkodást folytathatunk. Ez a népgazdasági terv és költségvetés megjelöli azokat a feladatokat, amelyek megoldásával biztosítható szocialista társadalmunk egészséges fejlődése, a korábbi gazdaságpolitikai hibák és az ellenforradalom okozta súlyos károk fokozatos felszámolása. A mi munkánk nem kis mértékben járul hozzá ezeknek a céloknak a megvalósításához és a *magunk területén feltétlenül arra kell törekednünk, hogy a terveket ne csak teljesítsük, hanem túlteljesítsük.* Ez teremti meg a lehetőségét annak, hogy dolgozó népünk élet-színvonalát emeljük és megteremtsük a kedvező feltételeket hároméves tervünk megindulásához.

Az ellenforradalmi események a mi területünket sem kímélték meg. Mind az erdészet, mind a faipar vonalán eltávolították a kommunista vezetőket és még az ellenforradalom fegyveres leverése után is a munkástanácsokba küldött deklaszszált elemek útján igyekeztek olyan irányt adni a dolgoknak, mely ellenforradalmi elképzeléseiknek megfelelt. *Hatalba kergettek egy igazgatónk, számos igazgatót és vezetőt őrizetbe vettek és felmérhetetlenek azok a véres és súlyos következmények, melyek bekövetkeztek volna, ha a Szovjetunió testvéri segítségével kellő időben nem törjük le az ellenforradalmi terror dühöngését.*

Az újjáalakult pártszervezetek és a szakszervezetek segítségével a rendet nagyban, egészben helyreállítottuk, a munkásosztály vezetésének szilárdságát biztosítottuk, bár tagadhatatlan, hogy e téren még vannak tennivalók. Komoly hiányosságok mutatkoznak meg a gazdasági és a hivatali fegyelem vonalán, de már elérkeztünk ahhoz az időhöz, amikor a legszigorúbban fogunk fellépni a gazdasági vagy hivatali fegyelmezetlenséggel szemben és minden esetben példát statuáló megtorlással fogunk élni. A vezetés tekintélyét mind felső, mind alsó szinten helyre kell állítani és nem tűrhetjük el, hogy a felettes szervek utasításait vagy egyáltalán nem, vagy részben hajtsák végre.

Az ellenforradalmi események következtében az erdőgazdaságoknál, a faipari és egyéb vállalatoknál a munkafegyelem nagymértékben meglazult. Ezen időszak után a főigazgatóság és a felügyelete alá tartozó szervek viszonyát a politikai konszolidáció üteme, valamint az egyes szervek vezetőinek s munkástanácsainak mindenkorai lokális szemlélete határozta meg. A munkáshatalom megszilárdulásával s a racionalizálás végrehajtásával az egyes szerveknél a munkafegyelem is fokozatosan megszilárdult. Ez a folyamat ott következett be leghamarabb, ahol a kommunisták az MSZMP-be tömörülve befolyásukat érvényesíteni tudták. Ebből a szempontból a faipari vállalatok centrális helyzetüknél fogva kétségtelenül előnyösebb helyzetben voltak.

A munkafegyelem jelenlegi mértékével azonban nem lehetünk elégedettek, mert a technológiai fegyelem, valamint a minőségi munka terén még jelenleg is lazaságok tapasztalhatók az egyes szerveknél. Felütötte a fejét továbbá olyan jelenség, amely egyenesen a Főigazgatóság tekintélyének lejáratására és mondhatnám a Főigazgatóság intézkedéseinek mel-

lőzésére mutat. Ilyen jelenségek pl., hogy az egyes erdőgazdaságok széleskörű értekezleteket hívnak össze, ahol ahelyett, hogy a termelés és gazdaságosság helyi problémáival foglalkoznának, olyan kérdésekkel foglalkoznak, melyek alkalmasak arra, hogy a főigazgatóság és a gazdaság dolgozói között a szükséges kapcsolatot aláássák és meglazítsák.

Számos esetben előfordult, hogy a Főigazgatóság kiszállt az egyes erdőgazdaságokba és egyetlen felelős vezetőt sem talált a helyén. Ugyanúgy előfordult az is, hogy az erdőgazdaságokból hivatalos ügyek elintézése végett többszáz kilométert utaztak Budapestre a Főigazgatóságra és éppen azt nem találták itt, akivel elintézhették volna ügyüket. Ezért adtuk ki azt az utasítást, hogy a felelős vezetők, amennyiben hosszabb időre elhagyják működési területüket, ezt a főigazgatóság illetékes szervénél bejelenteni tartoznak. Ez időbelileg sem okozhat zavart, mert sürgős esetben ez telefonon is elintézhető. Ezzel sok felesleges időpazarlást és kiadást takaríthatunk meg.

Ugyancsak ehelyütt szeretnék foglalkozni a gazdaságoknak és egyes vállalatoknak a mozgalmi és az államigazgatási szervekkel való kapcsolattal. Ezek a kapcsolatok ugyancsak sok kívánnivalót hagynak maguk után. Az egyes vállalatok, de főleg a gazdaságok túlnyomó része nem ismerte fel a párt vezető szerepének szükségességét az ellenforradalom következtében beálló súlyos helyzetben és ezáltal hozzájárultak a politikai és gazdasági stabilizáció elhúzódasához. Ez a megállapítás azonban nem általánosítható valamennyi erdőgazdaságra és vállalatra. Feltétlenül javítani kell az erdőgazdaságoknál a MEDOSZ helyi szerveivel való kapcsolatot. Ez a kapcsolat sok helyen nem elég élő, nem elég gyakorlati. Az államigazgatási szervekkel feltétlenül meg kell teremteni azt a viszonyt, amely kizárja annak a lehetőségét, hogy az erdőgazdaságok és a tanácsi szervek egymással ellenkező intézkedéseket tegyenek. Megállapításunk az, hogy ott, ahol jó a kapcsolat és megfelelően koordinálják az intézkedéseket, — így sok kárt tudunk elhárítani, sőt komoly gyakorlati haszon mutatkozik.

A külföldi szervekkel való kapcsolatokra vonatkozóan részletes rendelkezést adtunk ki. Annak betartásához ragaszkodunk és csakis olyan kapcsolatok felvételére adunk engedélyt, amelyek kizárólag termelési, technológiai és gazdálkodási tapasztalatok szerzését tartják szem előtt.

Általánosságban a mozgalmi és igazgatási szervekkel való kapcsolat legyen szoros, a helyi viszonyoknak megfelelő, de ugyanakkor fel kell hívnom a figyelmet arra, hogy ez a kapcsolat nem tévedhet el a személyes obligációk területére.

A gazdasági és hivatali rend helyreállítása a szigorú fegyelem betartása nélkül nem képzelhető el és az elvtársaknak ugyancsak arra kell törekedniök, hogy a maguk területén a teljes rendet, a hivatali vezetés tekintélyét és a munkafegyelmet helyreállítsák. Ily módon tudjuk csak tervünket teljesíteni, sőt túlteljesíteni és hozzájárulni a helyreállt munkáshatalom politikai és gazdasági megszilárdulásához.

Kedves Elvtársak! A politikai és gazdasági helyzet általános elemzése után egész röviden ismertetni kívánom a *Főigazgatóság 1957. évi legfontosabb feladatait, majd az I. negyedévi és a gazdasági év I. félévi eredményeit, tapasztalatait, végül ezek alapján a következő időszak folyamán megvalósítandó feladatokat.*

Az 1957. évi népgazdasági terv alapvető célkitűzése az ellenforradalom által szétzilált gazdaság rendbehozása, a károk megszüntetése, további károk keletkezésének megelőzése, végül a termelés gazdaságosságának helyreállítása. Vizsgáljuk meg, hogy ezek a célkitűzések miképpen érvényesülnek a főigazgatóság 1957. évi tervében.

Mindenekelőtt örömmel lehet megállapítani, hogy azon a bizonytalanságon, amely az év elején az ellenforradalom okozta nehéz helyzet következtében az egész népgazdaságban tapasztalható volt, alapjába véve túljutottunk. A január 25-i igazgatói értekezlet is teljes mértékben tükrözte ezt a bizonytalanságot. Akkor még egész sor alapvető kérdésre nem tudtunk az elvtársaknak kielégítő választ adni. Azóta ezek a kérdések általában megoldódtak. A kormány jóváhagyta a népgazdasági tervet, így a Főigazgatóság tervét is. Az erdőgazdaságok fakitermelési feladatait összehangoltuk az ipar feldolgozási és rönkfogadási képességeivel. A kormány jóváhagyta az erdőgazdasági dolgozók bérrendezését. Megtörtént az ipar műszaki dolgozóinak bérrendezése. Június 1-i hatállyal pedig életbe lép a vállalati alkalmazotti kategóriák általános bérrendezése.

Felülvizsgáltuk az erdőgazdaságok és a vállalatok kategóriába sorolását, és ezt a tényleges helyzetnek megfelelően módosítottuk. A kérdés végleges rendezése céljából előterjesztést készítettünk a kormányhoz az állami kezelésbe vett erdők jogrendjének helyreállítása végett, lényegében az 1935. IV. törvénycikk rendelkezéseinek szellemében. Javaslatunkat valamennyi érdekelt minisztérium és szerv magáévá tette, így számítani lehet annak rövid időn belül való elfogadására.

Az ellenforradalom a főigazgatóság területén is hatalmas károkat okozott. *A jogtalan fakitermelések következtében az élőfakészlet 400 ezer m³-rel csökkent.* A IV. negyedévben az ipar a tervezettnél még a felénél is kevesebb rönkanyagot dolgozott fel, így a rönkkészlet az előző évek átlagához képest háromszorosra növekedett.

Az ipari termelés kiesése és a rönkkészlet felduzzadása különös veszélyt jelentett. A készlet ugyanis nagyrészt régi, 1955/56. évi termelésű anyagból állott, amely az elhúzódot feldolgozás miatt komoly értékvesztést szenvedett. A fakitermelésnek az eredeti színvonalon való tartása e károk további fokozódását eredményezte volna.

Az első feladat tehát e károk megszüntetése és a további károk keletkezésének megelőzése volt. Ennek érdekében csökkenteni kellett a fakitermelést. A kérdést úgy kellett megoldanunk, hogy a népgazdaság faellátását semmiesetre se nehezsítsük, sőt ha lehet javítsuk. Ezért az ipar maximális rönkfeldolgozó kapacitásából indultunk ki és ehhez arányosítottuk az erdőgazdaságok fakitermelését. Ez azonban még így sem volt könnyű feladat. Ahogyan az év elején nem igen számíthattunk arra, hogy a széntermelés ilyen rövid idő alatt elérje a jelenlegi színvonalat és hogy az évi termelést 20—22 millió tonnában lehetne megállapítani, ugyanúgy — az energiaellátás nehézségei és a munkafegyelem lazulása miatt — *rendkívül nehéz volt meghatározni azt a rönkmennyiséget, amelyet az ipar 1957. évben maximálisan fel tud dolgozni.* Voltak, akik az 1957. évi színvonalat az 1956. évi terv 60—80%-ában javasolták megállapítani. A januári és februári eredmények azonban lehetővé tették az éves rönkfeldolgozási tervnek 469 000 m³-ben való rögzítését. Amíg az ipar átlagos termelési színvonala az 1956. évinél csak 2,4%-kal magasabb, addig ez a feladat az 1956. évi tényleges eredményt 15,1%-kal haladja meg.

Az ipar feldolgozó kapacitásának ilyen módon történő meghatározása után elrendeltük az 1956/1957. évi favágatási tervekben előírt fakitermelésnek 231 000 m³-rel való csökkentését. Ezt elsősorban a favágatási tervekben magas rönkhányaddal szereplő erdőrészek elhagyásával terveztük, hogy ilymódon biztosítani lehessen, hogy a csökkentés a népgazdaság bányafa és tűzifa ellátását lehetőleg ne érintse.

Az ipar aránytalanul magas cserrönk-készletére való tekintettel, s a további károk megelőzése érdekében legnagyobb mértékben kellett csökkentenünk a cser- és bükk-rönköt adó termeléseket. Ugyanakkor az ipar feladatává kellett tennünk, hogy a régi termelésű, már amúgyis csökkent értékű anyagok, elsősorban a cser feldolgozását mindenekelőtt hajtsa végre.

A fakitermelés csökkentésével kapcsolatban egyesek részéről felvetődött a gondolat, hogy ez az eljárás helytelen és a népgazdaság érdekeivel össze nem egyeztethető. Felvetődött az a kérdés is, hogy az esetleg adódó többletrönköt dolgoztassuk fel az állami iparon kívül működő feldolgozó üzemekben és így tegyük lehetővé a népgazdaság jobb faanyagellátását. Azóta a tények bebizonyították, hogy a fakitermelés csökkentésére irányuló intézkedés helyes volt. Teljesen helytelen lett volna a többlet faanyagnak az állami iparon kívüli feldolgozásra történő irányítása, mert ez — a feketekereskedelem felduzzadásán és az ebből származó jogtalan bevételi többleten keresztül — méginkább növelte volna azt a feszültséget, amely a vásárlóerő és az árualap között kezdettől fogva fennállt s amely arra kényszerítette a kormányt, hogy egyes cikkekben részleges áremelést hajtson végre.

Az is tapasztalható volt, hogy a rönkszállítás és fogadás terén még a fakitermelés csökkentése ellenére is a legnagyobb nehézségekkel kellett megküzdeni. Még így sem lehetünk egészen biztosak afelől, hogy nagyobb értékvesztés nélkül sikerül minden rönkanyagot feldolgoznunk.

Az ellenforradalom okozta nehéz helyzet — még a fakitermelés csökkentése ellenére is — rendkívül komoly és újszerű feladatok elé állította és állítja az erdőgazdaságokat s az ipari vállalatokat az együttműködés terén. Ez az együttműködés az iparnak a főigazgatóságokhoz való csatlakozása óta fokozatosan javult. A folyó évi termelési feladatok összehangolása és a március elején megkötött együttműködési szerződések olyan tények, amelyek azt bizonyítják, hogy a két ágazat együttműködése kiállotta a tűzpróbát. Természetesen még sok tennivaló van. Az előző időszak gazdálkodásának egyik hibája éppen abban jut kifejezésre, hogy az együttműködés terén mutatkozó nehézségek alapvető okát, a rönkfogadás és tárolás terén fennálló szűk kapacitást nem szüntettük meg. A jövőben az együttműködés megjavítása érdekében a főfigyelmet elsősorban erre kell összpontosítani. Meg kell oldanunk az erdőgazdaságok közbenső és feladóállomási rakodóinak, valamint ahol csak lehet, az ipari üzemek rönktereinek bővítését és ezek rendezését.

Az év elején *nagyon nehéz volt a helyzet az erdőművelési munkák terén*. Úgy látszott, hogy az erdőtelepítés terén még az előző évek telepítéseinek állagmegóvását sem tudjuk biztosítani. A január 25-i igazgatói értekezleten több elvtárs, aggódva vetette fel ezt a kérdést és kért sürgős segítséget. Azóta ez a probléma is megoldódott. Biztosítani tudtuk az egyébként is elmaradt erdősítési munkák teljes hitelszerűségletét, az

erdőtelepítési munkák állammegóvásának és elsősorban az alföldi erdőgazdaságoknál bizonyos kisebb mértékű új telepítés hitelszükségletét.

Az erdőgazdaságok területén ugyanúgy, mint az iparban az ellenforradalom okozta károk megszüntetése és minimumra csökkentése mellett a legfontosabb feladat a termelékenység és a gazdálkodás eredményességének 1956. évi színvonalra történő visszaállítása.

A január 25-i igazgatói értekezlet óta eltelt időszak egyik legnagyobb eredményének kell tekinteni, hogy a kormány elfogadta az erdőgazdasági munkások és az ipar műszaki dolgozóinak bérrendezésére vonatkozó előterjesztést. Ezzel egy évek óta húzódó probléma nagyrészt megoldódott. Ezekkel a bérrendezésekkel az erdőgazdaságok beralapja az 1956. évi szinten számítottához képest 39,5 millió Ft-tal, az ipar beralapja pedig közel 20 millió Ft-tal növekedett.

A népgazdasági terv egyik legsúlyosabb problémája a béremelések következtében megnövekedett vásárlóerő és az aránylag alacsony árualap között fennálló feszültség. A kormány a béremeléskor jogosan abból a feltevésből indult ki, hogy a magasabb bér ellenében több termék és magasabb termelési érték fog jelentkezni és így az egyensúly legkésőbb az év második felében helyreáll.

Az erdőgazdasági munkások bérrendezését engedélyező kormányhatározat el is rendeli, hogy a bérrendezésre fordított összeg ellenében az erdőgazdaságoknak 1957. évben 20 millió Ft-tal több termelési értéket kell előállítaniuk, elsősorban az iparifa-kihozatal növelése révén. Ezt az előírást az erdőgazdaságok eredménytervének jóváhagyásakor érvényesítettük is. Ennek ellenére az erdőgazdaságok 1956/57. évi eredménye az 1955/56. évihez képest még így is 96 millió Ft-tal romlik. Ebben elég nagy szerepet játszik a segédüzemek kapacitásának kihasználatlansága, a csökkent fakitermelés, továbbá a csemetetermelésnek a csökkent erdőtelepítés és fásítás miatt jelentkező eredményromlása. Nagy mértékben rontja az eredményt — az előző évihez képest teljesen indokolatlanul — a mezőgazdasági termelés.

Az iparvállalatoknál a béremelést — a tervben — termelési érték-többlettel még részben sem lehetett ellensúlyozni, sőt itt még az is rontja a helyzetet, hogy — a túl feszes munkanormák lazítása céljából — egyes helyeken intenzitáscsökkenést kellett engedélyoznünk. Ez éves viszonylatban az ipar átlagában 6,5%-ot tesz ki. Emiatt a Főigazgatóság iparában azt az alapvető célkitűzést, hogy a termelékenység az év végéig elérje az előző év I—III. negyedévi színvonalát, nem tudtuk a tervben érvényesíteni. A termelékenység a tervezett 6,5%-os intenzitás csökkenésnek megfelelően az előző év I—III. negyedévi szintjének csak 93,5%-át éri el. Így az eredményromlás az iparvállalatoknál is 30 millió Ft.

Igaz ugyan, hogy az eredményromlás mindkét területen nagyrészt objektív tényezőkre: a kapacitás átmeneti kihasználatlanságára, a nyersanyag minőség romlására, a munka intenzitás engedélyezett csökkenésére vezethető vissza, mégis azt kell mondani, hogy a népgazdaságban jelenleg meglévő feszültségek megszüntetése és a nehézségek elhárítása érdekében mind az erdőgazdaságoknak, mind pedig az ipari vállalatoknak a jelenleginél jóval nagyobb erőfeszítéseket kell tenniük. Célul kell kitűzni, hogy az objektív eredményrontó tényezők hatását jobb szervezéssel, a bérfigyelem helyreállításával, anyag- és energiatakarékossággal, egyéb intézkedésekkel a tervben előírtnál nagyobb mértékben ellensúlyozzuk.

dr. Balassa elvtárs ezután az eddigi tervidőszak eredményeit méltatta és megállapította, hogy azok a legközelebbi célok elérésére vonatkozóan biztatóak. Folytatólag kifejtette a vállalati önállóságnak a fegyelemmel való szoros összefüggését majd általánosságban vázolta azokat az irányelveket, amelyek szerint a vállalatoknak a következő időszakban a feladataik ellátása érdekében gazdálkodni kell. Különösen hangsúlyozta, hogy a jövőben a termelés mennyiségi hajszolása helyett a gazdaságosság növelésére kell rátérni. Figyelmeztette a vezetőket, hogy a jövőben minden intézkedésüket kalkulációs alapon tegyék meg.

Befejezésül a következőkben foglalta össze a legfontosabb teendőket.

Alapvető célkitűzés, hogy a gazdálkodás jobb megszervezésével, minden területen a takarékoság biztosításával érvényesítsük a gazdaságosság elvét és fokozzuk a gazdálkodás eredményességét. Nem szabad azonban megengedni, hogy a vállalatok nyereségüket — a vállalati önállóság és az egyéni érdekek helytelen értelmezése következtében — a népgazdaság érdekeivel ellentétes módon növeljék.

Határozott intézkedéseket kell tenni a munkafegyelem és bérfegyelem helyreállítása, valamint a termelékenység növelése érdekében. A munkások bérrendezésére vonatkozó intézkedéseknek mind az erdőgazdaságoknál, mind az iparban az volt a célja, hogy a munkások keresetének javításával helyreálljon a munkafegyelem és fokozódjék a gazdálkodás eredményessége. A népgazdasági terv célkitűzései szerint az év végéig a termelékenységnek 12%-kal kell növekedni ahhoz, hogy a kifizetett többletbér és a termelési érték között megkívánt egyensúly helyreálljon. Ezért a vállalatok vezetőinek alapvető feladata, hogy a teljesítménybérezés új formáinak bevezetésével, a felesleges munkáslétszám leépítésével, a munkafegyelem helyreállításával biztosítsák, hogy a termelékenység az év végéig elérje az előző év első háromnegyedévi színvonalát.

Az 1957. évi jóváhagyott terv teljesítése és a népgazdaság összeredőkeinek megfelelő túlteljesítése alapvető feladat. A fősúlyt általában és nem elsősorban a mennyiségi túlteljesítésre, hanem a gazdaságosság növelésére, a technológiai és munkafegyelem megszilárdítására kell összpontosítani. A terv ilyen értelemben vett túlteljesítésével és főleg az iparban a gépek állapotának tökéletes rendbehozásával fel kell készülnünk az 1958. évi és a hároméves terv jó megalapozására.

Beszámoló az erdőgazdaság jelenlegi helyzetéről és legközelebbi feladatairól

I.

Erdőgazdaságaink munkáját az 1956/57. gazdasági év I. félévében, mai helyzetét és legközelebbi teendőit elsősorban az 1956. október—novemberi ellenforradalmi események és az általuk teremtetten helyzet határozza meg.

Erdőgazdaságaink súlyosan érzik az egész népgazdaságunkat ért károkat, de mégjobban nehezednek rájuk magukban az erdőgazdaságokban lefolyt eseményeknek a kihatásai. Ezeknek az eseményeknek az értékelése sajnos még ma sem egységes. A jóhiszemű dolgozóink nagyrésze nem ismeri a tényeket, a rosszhiszeműek a tények ismeretének ellenére személyes érdekeik miatt vitatják az erdőgazdaságokban az 1956. október—novemberben lefolyt események ellenforradalmi jellegét. Nézzük röviden, hogyan zajlottak le ezek az események az erdőgazdaságoknál.

Az erdőgazdaságok központi dolgozóinak egy része az október 23-át követő napokban többhelyütt csatlakozott a tüntetőkhez, részt vett a vidéki tüntetéseken. Az erdőgazdasági központokban gyorsan felszínre kerültek azok az elemek, akik minden eszközzel készek a szocialista rendszer ellen törni, valamint azok az ingatag személyek, akik egyéni érvényesülésük érdekében hajlandók népüket az első nehéz helyzetben elárulni. Az első napokban erdőgazdaságaink is hozzákezdték a forradalmi bizottságok, ideiglenes munkástanácsok megválasztásához. Ezekre a választásokra a felszínre került ellenséges, hangoskodó elemek összetoborozták azokat is, akiket korrupció, ellenséges politikai magatartás, vagy ellenséges osztályokhoz való tartozás miatt az erdőgazdaságok korábban elbocsátottak. Ezek segítségével a választásokon a jelenlevő kommunistákat, becsületes haladó gondolkodású embereket terrorizáltak, nem engedték szóhoz jutni. Igyekeztek a bizottságokba olyanokat beválasztani, akik a jegjobban hangoskodtak, élenjártak a népi demokratikus rendszer gyalázásában. Az így megválasztott forradalmi bizottságok, ideiglenes munkástanácsok több erdőgazdaságnál azonnal csatlakoztak a területi forradalmi bizottságokhoz, nemzeti tanácsokhoz, felajánlották azoknak szolgálataikat, kijelölték képviselőiket, összekötőiket, résztvettek a nemzetőrségben. Sietve telefon-összeköttetést kerestek, vagy küldöttség útján vették fel a kapcsolatot az Országos Erdészeti Főigazgatóság forradalmi bizottságával.

A legtöbb forradalmi bizottságnak, ideiglenes munkástanácsnak első tevékenysége a személyzeti munka felszámolása volt. Kiosztották, vagy elégették a káderanyagokat, elbocsátották a személyzeti előadókat. Ugyanakkor saját maguk, valamiféle káderosztállyá alakultak át — végnélküli értekezleteken kizárólag személyi kérdéseket tárgyaltak, embereket jellemeztek, anyagokat készítettek, előkészítették a kommunista vezetők eltávolítását. A kommunista igazgatók, főmérnökök, főkönyvelők, munkaügyi előadók, párttitkárok, szakszervezeti vezetők ellen aljas rágalomhadjáratot indítottak, teljesen jogellenes elbocsátásokat fogantatosítottak. A megüresedett vezetőállásokat azután maguk között felosztották. A kisebb munkakörökbe visszahozták az erdőgazdaságoktól az előző évek során

elbocsátott korrupt, ellenséges elemeket, kulákokat, horthysta katonatisztek, csendőrök hozzátartozóit és ezekhez hasonlókat.

A kommunista vezetők után magát a pártot támadták. Követelték az MDP alapszervezetek felosztatását, követelték, hogy a jövőben az erdőgazdaságoknál pártszervezet ne legyen, de ugyanakkor tevékeny részt vettek a kisgazdapárt és számtalan más párt életrekeltségében.

Hatalmi helyzetük megszilárdítása és a birtokukba vett vezető pozíciók megtartása érdekében egyes erdőgazdaságok forradalmi bizottságai, ideiglenes munkástanácsai hozzáláttak a nép vagyonának elherdálásához. Tétlenül nézték a munkafegyelem lazulását, felbomlását, az erdők faállományának hihetetlen mértékű fosztogatását. Egyes erdőgazdaságokban

meg nem engedett mértékű prémiumokat osztottak, másokban 30—50%-kal felemelték a munkabéreket, ismét másokban széthordták a munkásokonyhák ellátására tartott sertéseket. A munkástanácsok egyes tagjai magáncélokra, vagy mondva csinált hivatalos ügyködésre kizárólagos használatba vették az erdőgazdaság személygépkocsiját.

Nagymértékben zavarta, állandóan nyugtalanította a forradalmi bizottságok, ideiglenes munkástanácsok egyes tagjait a szovjet hadsereg egységeinek jelenléte. Féktelen uszításba fogtak ezért a Szovjetunió ellen a legtöbb helyen. Követelték a szovjet csapatok azonnali kivonását, szükségnek tartották az ENSZ csapatok behívását. Követelték a varsói szerződés felmondását, az ország semlegességének kikiáltását.

November 4-e után néhány napig maguk a fő hangadók is tanácstalanul álltak és visszahúzódtak. Hamar felismerték azonban, hogy az MSZMP sorait nem tudja gyorsan rendezni, nem tudja erőit megfelelően összpontosítani, látták, hogy a fegyveres hatalom is csak fokozatosan szerveződik és igyekeztek ezt kihasználni. Hozzáláttak a sztrájkok szervezé-

séhez, megkísérelték általános divattá tenni a Forradalmi Munkás-Paraszti Kormány el nem ismerését. Ehhez jelentős támogatást kaptak az OEF forradalmi bizottsága egyes tagjaitól.

A felsoroltak meggyőzően bizonyítják az erdőgazdaságokban 1956. október—novemberben lefolyt eseményeknek ellenforradalmi jellegét. Nem szabad azonban semmiképp sem figyelmen kívül hagyni azt, hogy az erdőgazdaságoknak közel 8000 alkalmazottja és 42 000 fizikai dolgozója közül ezekben az eseményekben csak elenyésző kisebbség vett részt. A munkásoknál az ellenforradalmi eseményekben kompromitáltak aránya nem éri el a 0,1%-ot, az alkalmazottaknál pedig alatta van az 5%-nak. Az alkalmazottak közül az erdőgazdaságok központjában dolgozó idősebb mérnököknek, az erdészeteknél alkalmazásban lévő fiatal mérnököknek és a számviteli dolgozóknak kis töredéke sodródott az ellenforradalmi eseményekbe. Az alkalmazottak közül elsősorban azok az osztályidegen és ellenséges elemek kompromitáltak magukat, akiket rosszul felfogott szakmai érdekből, vagy humanizmusból nem távolítottak el időben az erdőgazdaságokból.

Az erdőgazdaságok dolgozóinak nagy része az október—novemberi események alatt és az azt követő időben megállta helyét. Kommunistaink bátor kiállással nem egy esetben fékeztek meg ellenforradalmi elemek tevékenységét, akadályozták meg a nép vagyonának elherdálását, hiusították meg sokhelyütt sztrájkok szervezését, leplezték le a hangoskodó ellenforradalmi elemeket, vettek részt az MSZMP szervezésében és álltak be az alakuló karhatalmi egységekbe. A pártnak, szakszervezetnek erősítésével, a kormány támogatásával megteremtették az előfeltételeket az ellenforradalom következményeinek gyors felszámolásához, az erdőgazdaságoknak az ellenforradalmi elemektől való megtisztításához.

Szólni kell itt elsősorban az erdei munkásokról, akik ösztönösen józanul ítélték meg a helyzetet és tisztán látták az események irányát. Előfordult több erdőgazdaságnál, hogy amikor az ideiglenes munkástanács képviselői, az elkergetett kommunista vezetők helyére beült újsütetű vezetők a munkásokkal tárgyaltak s azoknak béremelést, természetbeni járandóságuk növelését ígérték, a munkások azt kérték, hogy hívják vissza a régi igazgatót, majd azzal állapodnak meg a béreket és fajándóságot illetően.

Az erdészetvezető és kerületvezető erdészek is csaknem kivétel nélkül becsülettel megállták helyüket. Az erdészek — különösen az idősebbek — az erdőgazdaságok központjaiban lejátszódó eseményekből a répi úri világot és az erdőóri cselédsorsot látták felébredni. A helytállás szép példáit mutatták több erdőgazdaságnál az erdészek, amikor állandó életveszély közepette védték az erdőt, a nép vagyonát, segítették a karhatalmat a rend helyreállításában. Csaknem kivétel nélkül megállták a helyüket igazgatóink és a főmérnökök, főkönyvelők nagy része. Példamutató magatartást tanúsított sok kisebb beosztásban lévő mérnökünk is.

Keresztesi Béla elvtárs ezekután néhány konkrét esetet hozott fel részben az ellenforradalmi megnyilvánulásokra vonatkozóan, részben pedig az ellenforradalommal szemben tanúsított ellenállás illusztrálására. Majd a következőkben folytatta:

Mivel igyekeztek az ellenforradalmi eseményekben részt vett erdőgazdasági alkalmazottak tetteiket megokolni, mit hoztak fel cselekedeteik indító okaiként? Az általánosan felhozott országos politikai és gazdasági hibákon túl legtöbbször azt vetették fel, hogy a kommunista rendszer,

az erdészetek, erdőgazdaságok és főleg az erdészeti főigazgatóság kommunista vezetői tönkreteszik a magyar erdőgazdálkodást, nagymértékű túlhasználatokat eszközölnek, rablógazdálkodást folytatnak az ország erdeiben. Mi az igazság ebből?

A közgazdászok és erdészeti szakemberek már a múlt században világosan látták, hogy megalapozott és biztos fejlődésű erdőgazdálkodást csak állami tulajdonú erdőkben lehet végezni. Hazánkban a felszabaduláskor az erdőknek csupán 5%-a volt állami tulajdonú. Az államosítást a népi demokratikus rendszer, ennek vezető ereje, a kommunista párt hajtotta végre, s eredményeként az ország erdőterületének kereken 75%-a került állami tulajdonba. A fejlődésnek az alapját tehát a szocialista rendszer teremtette meg. A veszített háború és az azt követő néhány év politikai harca miatt az államosítás minden irányú előnyei természetesen nem érvényesülhettek azonnal. Az első években nem lehetett mindjárt konkrét gazdasági célokat kitűzni az erdőgazdálkodás elé. A népgazdaság tervszerű berendezkedésével egyidejűleg azonban az erdőgazdálkodás is tervszerű fejlesztési célokkal dolgozik. Ennek során a következő legfontosabb eredményeket értük el:

1. A felszabadulás óta eltelt 12 év alatt több mint 150 000 hektár területen telepítettünk új erdőt és létesítettünk új fásítást.

2. Csemetetermelés terén a Szovjetunió után a világ második legtöbb csemetét termelő országává fejlődöttünk.

3. Az évi 50 000 hektáros tisztítással és 90 000 hektáros gyérítéssel a múltat messze magunk mögött hagytuk.

4. 330 km alépítményt és 260 km felépítményt létesítettünk erdőfeltárási terveink keretében.

5. Az állami erdőgazdaságok területének 96%-ára üzemterveink vannak. (1945 előtt a törvény az erdőknek csak mintegy 60%-ára írta elő a tervszerű gazdálkodást, de ez sem került megvalósításra.)

6. A felszabadulás előtti 16%-ról 40%-ra emeltük az iparifa arányt. Ugyanakkor az összes kitermelésen belül az előhasználati fatömeget 10-ről 35%-ra növeltük.

7. Az évi vágásterületet a felszabadulás előtti 22 000 hektárról 15 000 hektárra csökkentettük.

8. Vágásterületeinknek mintegy 30%-át már természetes úton újítjuk fel.

9. Kutatásra, tudományos munkára többmillió költséggel dolgozó, viszonylagosan nagylétszámú kutatóintézeteink vannak, 1931-ben az egyetlen kísérleti állomás évi költségvetése 8000 pengőt tett ki.

10. A felszabadulás előtt átlag 6000 hektáronként foglalkoztattak egy erdőmérnököt, ma minden 1500 ha-ra jut egy. A felszabadulás előtt évente 10—15 erdőmérnök végzett, ma kereken 100. Az erdészeti segédszolgálatot nagyobb részben alacsony képzettségű, vagy képzettség nélküli alkalmazottak látták el. Ennek a feladatnak ellátására technikumokat szerveztünk, a régi alkalmazottakat pedig különböző tanfolyamokon képezzük tovább.

11. Sikertült az erdészetet önálló terv- és főhatósággá tenni s ezáltal jelentőségét a népgazdaságon belül elismertetni.

Mindez azt bizonyítja, hogy az erdőgazdálkodás színvonala jelentősen emelkedett. A mai leggyengébb erdőgazdaságban folyó munka is megkö-

zelíti a régi legjobbakét, a legjobbak pedig meghaladják a régi kincstári, közalapítványi és egyes nagyobb uradalmak érdeiben folytatott mintaszerű gazdálkodás színvonalát. A vádak tehát alaptalanok s csupán azt szolgálják, hogy az erdészet dolgozóit megtévezzék, kompromitálják a szocialista rendszert, annak vezetőerejét, a pártot és a kommunista vezetőket. Tudjuk, van még javítani való hiba az erdőgazdálkodásban, ezek azonban a gyors fejlődésnek, a növekedésnek hibái, amelyeket ki lehet és ki fogunk küszöbölni.

A túlhasználat vádját illetően külön kell rámutatni a következőkre: a két világháború közötti 25 évben átlagosan 3 675 000 m³-t termeltek ki évente. Ezzel szemben mi az utóbbi évek átlagában 3 300 000 m³-nél kevesebbet termeltünk ki. Gyakran visszatérő kérdés, hogy mekkora fatömeget lehet a tartamosság biztosításával a magyar erdőkből kitermelni. A korábbi években erre vonatkozóan megnyugtató adatokkal nem rendelkezünk. Az állami erdők 96%-ára elkészült, ill. 85%-ban összesített üzemtervek azonban most erre már pontos adatot szolgáltatnak. Ezek szerint az elkövetkező tíz év folyamán évi átlagban az állami és a kiterjedt államerdészeti kezelésben lévő erdőkből tisztításokból legalább 80 000 m³, gyérítésekből legalább 680 000 m³, véghasználatokból legfeljebb 2 470 000 m³, tuskózásokból legalább 90 000 m³, a tanácsi kezelésben lévő erdőkből összesen mintegy 250 000 m³, vagyis országosan mintegy 3 550 000 m³ lehetne a kitermelésre kerülő bruttó fatömeg. Ezt azonban egyrészt a lopások, elemi károk figyelembe vételével csökkenteni kell, másrészt bizonyos mennyiséget az előfakészlet növelése és minőségének javítása, értékének fokozása érdekében tartalékolni is kell. Az adatok tehát nem nagymértékű túlhasználatot, hanem némi megtakarítást mutatnak. Ezzel kapcsolatban most már csak azt lehet felvetni, hogy az üzemtervek rosszszak, adataik megbízhatatlanok. Ezeknek a kételyeknek egyesek már több év óta kifejezést is adtak és sokan vetették fel az ellenforradalom idején is. A vita eldöntését az 1950—51. évi felvételi üzemtervek nyilvántartásainak lezárása most végre lehetővé teszi. Az erdőrendezési felügyelők ennek során eddig 170 000 hektár erdő üzemtervi előírásait hasonlították össze az ezekben az erdőkből gyakorolt fahasználatok összesített adataival. Ebből az összehasonlításból a következők állapíthatók meg:

A tisztítási előírás a mérlegben a teljesítéssel országosan megegyezik. Erdőgazdaságokként vannak eltérések — a keszthelyi, kisalföldi és zemplénhegységi erdőgazdaságok például a területi előírást túlteljesítették, több erdőgazdaság viszont lemaradásban van. A leszámolt üzemtervek hektáronként 2,5 m³-t írtak elő, a tényszám 4,1 m³-t tesz ki. Hasonló a helyzet a gyérítéseknél: 8,9 m³ tervezettel szemben 13,1 m³-t tesz ki a hektáronként kitermelt fatömeg. A gyérítést az előírt területeknek csak 83%-án hajtották végre, feltehetően azért, mert az előírt fatömeget kisebb területről is kitermelhették. A véghasználatoknál a területi előírással szemben 10%-os megtakarítás mutatkozik, az előhasználati fatömeg növelése miatt. Sajnálatos, hogy a megtakarítás egyes helyeken nem a növedéket biztosító jó erdőknél, hanem a nehezebben felújítható rontott erdőknél mutatkozik. Az üzemtervi és a valóságos fatömeg között országosan 2% a különbség. Ezek az adatok *megnyugtató biztosítékot* adnak az üzemtervek fatömeg-előírásainak megbízhatóságára vonatkozóan. *Adatszerűen bizonyítják, hogy erdeinkben rablógazdálkodást a felszabadulás után nem folytattunk.*

Az ellenforradalmi eseményekben részt vett alkalmazottak tetteinek igazolására tehát nem maradt semmi. Nyilvánvaló, hogy őket a szocializmus megsemmisítése, a kapitalizmus restaurációja vezette.

Rámutatott az előadó a továbbiakban arra, hogy a kormány hatékony intézkedéseket tett az ellenforradalmi megnyilvánulások felszámolására. Ezek közül az erdőgazdaságokat közelről érintette a racionalizálási rendelet. A racionalizálásnak az volt a célja, hogy a népgazdaság egész területén gondos politikai és szakmai megvizsgálás alapján csökkentse elsősorban a bürokráciát szülő irányító szervezet létszámát és eszköze legyen a politikai megerősödésnek. Ismertette a racionalizálási rendelet végrehajtását az erdőgazdaságokban, közölte a legjellemzőbb számokat és megállapította, hogy a végrehajtás során az erdőgazdaságok egy része nem mutatott kellő felkészültséget az ilyenirányú önálló munkára. Az erdőgazdaságok vezetőinek figyelmét ráterelte arra, hogy a kádern munkának a jövőben a politikai megszilárdítás mellett fokozott mértékben ki kell terjednie a gazdasági munka megjavításához szükséges feltételek megteremtésére. Különösen a fiatal erdőmérnököknek, erdősztechnikusoknak neveléséhez fűződik fontos érdek. Hangsúlyozta, hogy ezzel foglalkozni minden erdőgazdaságnak elsőrendű kötelessége!

Ezután rátért az erdőgazdaságok gazdasági helyzetének ismertetésére.

II.

Az ellenforradalmi események népgazdaságunknak rendkívül súlyos károkat okoztak. Erősen csökkentették a felhalmozási alapot, ezért az 1956. évi 11 milliárd forintnyi beruházási keretet 1957-ben 8,2 milliárdra kellett csökkenteni. A mintegy 20 milliárdot kitevő népgazdasági kár, a nehéz energiahelyzet, továbbá a béremelés miatt az árualap és vásárlóerő között jelentkező feszültség az egész tervezésre, gazdálkodásra kihatott. Az ellenforradalom a legnagyobb kárt az erdőgazdálkodásban az élőkészlet csökkentésével, jogtalan fakitermelésekkel okozta. Az első számbavétel szerint mintegy 400 000 m³ fát loptak el. Ennek megtakarítása érdekében fakitermelési tervünket 531 000 m³-rel csökkentettük. Ezt a csökkentést lehetővé tette az, hogy a fűrészipar a IV. negyedévi termelésekiesés következtében rönkkel így is megfelelően el van látva, másrészt a lakosság az állami erdőkből ellopott és a nem állami erdőkben kitermelt nagymennyiségű fával az előző évekhez viszonyítva jelentősen nagyobb mennyiségű fakészlettel rendelkezik.

A fatermékek értékesítésénél a tervezés a meglévő készleteket és a kitermelésre kerülő faanyagot vette alapul. A felvásárlásból és az ellopott fa visszaszerzéséből nyerhető anyag értékesítési többletet kell hogy eredményezzen. Nagyobb mennyiségben irányoztunk elő helyi értékesítésre rönkfa-anyagot, hogy elősegítsük a falusi lakosság épületfa-szükségletének ellátását és segítsük erdőgazdaságainkat a gyenge minőségű anyagok értékesítésében. Nagy lehetőséget adtunk emellett erdőgazdaságainknak arra, hogy a csökkent értékű iparifaanyagot a gazdaságosság érdekeinek megfelelően fagyártmány feldolgozásra felhasználhassák.

A beruházások csökkentése az erdőművelési és fásítási törekvéseket zavarta legjobban. A főigazgatóság összes beruházási kerete először csupán 48 millió forintot tett ki. Ebből még a létesített erdősítések állagmegóvása sem lett volna keresztülvihető. Később a jóváhagyott népgazdasági terv a főigazgatóság beruházási keretét 151 millió forintban rögzítette, a tanácsi fásításokra pedig további 40 millió forint hitelt biztosított. Ez az összeg a meglévő erdősítések állagmegóvása mellett összesen mintegy 7200 hektárnyi telepítést tesz lehetővé. Kilátás van ezen kívül még

arra is, hogy a második félévben esetleg további beruházási hitelhez juthatunk.

A legnehezebb feladat az önköltség megtervezése volt. A tervezés fő törekvése az volt, hogy legalább az 1956-os önköltségünk színvonalát tartsa. Ezért az 1955/56. évi önköltségi tényszámok alapján kiszámított önköltségi szintet helyesbítettük a gazdasági év I. negyedévi tényszámával, s a kormány által engedélyezett bértöbblettel. Előírtuk a bértöbblet-hez kötött termelési értéktöbbletet, s így állapítottuk meg a gazdaságok önköltségi és jövedelmezőségi feladatait. Figyelembevettünk minden számszerűen igazolható eredményrontó tényezőt. Az erdőfelújítási és erdőtelepítési terv költségsszükségeit mindenütt elfogadtuk. A szükséges többletbér e téren is rendelkezésre áll, így az erdőművelési munkák minőségi elvégzésének feltételei biztosítva vannak. Az 1957. naptári évre a kormány 55 millió forint többlet-bérfizetést engedélyezett. Az erdőgazdaságok ez évi tervében 1957. április 1-től érvényes hatállyal 39,5 millió forinttal több bért hagytunk jóvá, mint ami az 1956. évi színvonalon a jelenlegi termelési feladatok megvalósításához szükséges lett volna. Ebből az összegből az erdőgazdaságok közvetlenül munkásbér-rendezésre 27 millió forintot fordíthatnak. Ez lehetővé teszi a fakitermelésben dolgozók aránytalanul alacsony átlagbéreinek jelentős emelését is. Lehetőséget adtunk arra, hogy az évek óta rendezetlen beosztású, mintegy 500 főnyi kisegítőt az alkalmazotti állománycsoportba soroljanak. Az alkalmazotti beralap mintegy 8,5 millió forintnyi prémiumkeretet is tartalmaz. Látható ebből, hogy az erdőgazdaságok bérhelyzete a nehéz gazdasági viszonyok ellenére is jelentősen javult. Joggal elvárható azonban, hogy ezért magasabb termelési értéket is produkáljanak, de ne a fakitermelés tervén felüli fokozásával, hanem elsősorban az iparifakihozatal növelésével, a fagyártmánytermelés fokozásával. A termelési érték növelése mellett az anyag- és energiaköltségek terén van szükség nagymértékű takarékosagra.

Az előző évek gyakorlatával szemben az erdőgazdaságok számára ebben az évben csupán 11 tervmutatót hagytunk jóvá. Az erdőgazdaságok a tervmutatókon belül az ezek által adott lehetőségek felhasználásával szabadon gazdálkodhatnak. Az ebből folyó vállalati önállóság azonban nem mehet az erdőgazdasági érdekek rovására. A terv teljesítése takarékos és fegyelmezett gazdálkodást, határozott vezetést, a terv- és pénzügyi fegyelem szigorú betartását követeli meg.

*

A jóváhagyott terveket az erdőgazdaságok az elmúlt félévben az alábbiak szerint teljesítették:

Az *erdőművelési* munkákat az ellenforradalmi események 1956. őszén kedvezőtlenül befolyásolták. Elmaradtak az őszi csemetekiemelések és csemetekerti magvetések. Kisebb mértékben történtek meg az erdőtelepítések, felújítási munkák. Az őszi talajelőkészítési tervet 40%-ra, az erdőfelújítási tervet 25%-ra, az erdőtelepítési tervet 19%-ra hajtották végre. A jelentős őszi elmaradás ellenére az eredeti gazdasági évi terveket mégis teljesíteni tudják, amiért őszinte elismerést érdemelnek.

Magszükségletünk a fő fafajokból kellően kielégíthető volt, csupán vörös és douglasfenyőmagot kellett a tervezett mennyiségben impor-

tálni. Dicséret illeti a magasbakonyi és balatonfelvidéki erdőgazdaságokat, 50—50 kg vörösfenyőmag begyűjtéséért. Jelentősen javult erdeifenyő magtermelésünk. A korábbi években évente 40 q-át importáltunk, ma az éves szükségleten felül 75 q-át tárolunk. Az őszen 10 q feketefenyőmagot exportáltunk és export céljára további 200 q áll rendelkezésünkre.

A csemeteszükségletet, néhány fafaj kivételével, erdőgazdaságaink országosan megtermelték. Igen számottevő fejlődést jelent, hogy míg 1953/54-ben az erdőgazdaságok közötti csemeteforgalom önellátás hiányában az összes csemeték 40—50%-át tette ki, addig az elmúlt idényben nem haladta meg a 8%-ot. Hiányossága volt csemetermelésünknek, hogy az erdőgazdaságok nem oldották meg kifogástalanul a csemeték kezelését a kiemelésről az elültetéséig, nem hajtották végre a csemeteosztályozást. Elenjár a csemete-önellátásban a tanulmányi, kisalföldi és a nyírségi erdőgazdaság, utolsók az északborsodi, középsomogyi és hajdúsági erdőgazdaságok. Mivel az erdőgazdaságok az őszen elmaradt csemetekerti magvetéseket tavasszal kellően pótolták, a vetéstervek szerint a csemeteönellátás jövőre is biztosítottnak látszik.

A felújítási és telepítési munkákban a pilisi, nyírségi és tanulmányi erdőgazdaság érdemel dicséretet. Kifogásolható az északborsodi, hajdúsági és középsomogyi erdőgazdaság munkája. Súlyos hiba, hogy az erdőgazdaságok a fejlesztési tervükben lefektetett erdőfelújítási kötelezettségüket csak részben érvényesítik az éves tervekben. A szükségesnél lényegesen kisebb mennyiséget tervezett a cserháti, mecseki, börzsönyi, észak-somogyi, vértesi, keletbükki és északborsodi erdőgazdaság. Hiba az is, hogy a szakmai alaptervek sokhelyen gondatlanul készülnek.

A tisztítási munkákban az időarányosnál jobban állnak az erdőgazdaságok.

Összefüggéseiben vizsgálva az erdőművelési munkákat, bár székszerűtlen és gondtalan munkavégzések az elmúlt idényben is előfordultak, mégis általános fejlődést láthatunk.

Az erdőgazdaságok az elmúlt évben megvizsgálták az 1950—1955. végéig közvetlen irányításuk alá tartozó területeken végzett fásítások eredményességét. A 6 évi munka összesített adatai szerint egy hektár sikeres fásításhoz termelőszövetkezeti területen 1,91 hektár, legeltetési bizottságnál 2 hektár, községi és városi külterületen 1,66 hektár, egyéb közületeknél 1,52 hektár fásítási munkára volt szükség. Az 1950. óta fásított területekből 689 hektárt nem találtak meg. Ennek beszámításával egy hektár sikeres fásításához 1,95 hektár fásítási munkára volt szükség, s erre 5111 forintot fordítottak. Jelentős lemaradás tapasztalható a pótlásban — a 37 712 hektárnyi összes fásított területen 10 306 hektárnyi pótlásra van szükség. Bár ezek az eredmények kedvezőbbek a saját erdőtelepítéseinknél és erdőfelújításainknál elért eredményeinknél, velük korántsem lehetünk megelégedve. *Sürgősen ki kell küszöbölni az erdőgazdaságok fásítási tevékenységében még meglévő hiányosságokat.* Ilyen hiányosság az, hogy az út- és vasútfenntartó szervezetek dicséretes fásítási szándékát az erdőgazdaságok silány minőségű fásítási anyag szállítással hátráltatják. Általános hiba, hogy az erdőgazdaságok nem a termelőhelynek megfelelő fafajú, s a szükségletnek megfelelő méretű anyagokat adnak a fásítók részére. Erősen kifogásolható, hogy az erdőgazdaságok nem hajlandók kivitelezésre átvenni fásítást, azok pedig, amelyek átveszik, túlzott árakat számítanak. Az erdőgazdaságok a fásítással kapcsolatos pénz-

ügyi gazdálkodást nem ellenőrzik kellően. Hiba, hogy néhány erdőgazdaság a racionalizálás során fásítási előadókat épített le, jól lehet ezt a feladatot a korábbi létszámmal is rosszul látta el. Nincs minden rendben a kiemelt fásításoknál sem. Kielégítően haladunk a Balaton környéki fásítással, ahol eddig kereken 296 hektárt fásítottak és 80 érintett község közül 60-ról már elkészítették a részletes telepítési tervet és átvették a fásítások végrehajtását is. Megakadt a tervező munka a budapesti zöldövezetben, nem halad a Keleti-főcsatorna fásítása. A Rakaca-völgyi fásítást az északborsodi erdőgazdaság elhanyagolja. Kielégítő a Tokaj-hegylajai fásítás eredménye, itt az elmúlt évben 282 hektárt fásítottak.

A fásítással kapcsolatban külön kell szólni a nyárfatelepítés fontosságáról. A nyárok telepítése rövidesen kiemelkedő helyet kell hogy elfoglaljon fásítási tevékenységünkben. Miután az e célra rendelkezésre álló területek legnagyobb részt más tárcák felügyelete alatt állnak, előterjesztéssel fordultunk a Minisztertanácshoz, egy széleskörű tárcaközi összefogás biztosítása érdekében. A kormányelhatározás megtörténtével erdőgazdaságainkat részletesen tájékoztatni fogjuk.

A *fahasználati* munkákban az októberi—novemberi események következtében csupán kisebb elmaradás volt tapasztalható. Az erdészetek és erdészkerületek helytállása, valamint józan gondolkodású fakitermelő munkásaink szorgalma folytán a munka csak néhány helyen szünetelt rövid időre. Erdőgazdaságaink ezt a kezdeti lemaradást is rövidesen behozták és félévi fakitermelési tervüket 111,4%-ra teljesítették. A túlteljesítés 193 000 m³, s ebből 135 000 m³ gyérítésre, 45 000 m³ tisztításra és 22 000 m³ tuskóra esik. Véghasználatban 11 000 m³-rel kevesebb volt a termelés. Ezek az arányok jók. Az iparifakihozatal véghasználatban a tervezett 43,4%-kal szemben 47%-os, gyérítésben 32,1%-kal szemben 30,6%, az összes fatömegre vonatkozó 39,3% tervezettel szemben 39,6% a teljesítés. Figyelembevételre a hátralévő kitermelés során elérhető iparifamennyiséget, a tervezett iparifakihozatal éves viszonylatban is biztosítható. Ezeknek az eredményeknek elérése érdekében erdőgazdaságaink az elmúlt év őszén több helyütt szabálytalan eszközökhöz nyúltak. Átmenetileg visszaállították a már régen felhagyott részes termelési rendszert és egyébként is meg nem engedett eszközökkel igyekeztek a fakitermelő munkásoknak kedvezni. A rend helyreálltával azonban igyekeztek felszámolni ezeket a szabálytalanságokat és a fahasználati munkákra is előrehaladás jellemző. Az előrehaladás azonban nem minden erdőgazdaságnál egyforma és a régi hibák, valamint a keletkezett újak közül sokat kell még megszüntetni ahhoz, hogy a szükséges és lehetséges színvonalat elérjük. A fahasználati tervekben még mindig nem érvényesülnek eléggé az erdőművelési érdekek. Hátralékban vagyunk a nevelővágásokkal. Nem használjuk ki mindenütt a természetes felújítás lehetőségeit, még mindig túlsok tarvágást tervezünk és hajtunk végre. A szakszerűtlen döntés, feldolgozás és a faanyagnak tömellőli kíméletlen közelítése még ma is sok kárt tesz a természetes újulathoz és aláteljesítésekben. Ezeknek a hibáknak legfőbb forrása, hogy a végrehajtást nem tervezzük, nem szervezzük és ellenőrizzük megfelelően. A jóváhagyott favágatási tervekben előírányzott földfeletti fatömeggel szemben, ismételt figyelmeztetés ellenére is, évről évre többet termelnek ki. Ez a túltermelés azért is súlyos, mert ebben a többletben a még gyakran szabálytalan ágfatermelés miatt az ágfa a ténylegesnél kisebb mennyiségben kerül számbavételre, tehát a tényleges túltermelés

a valóságban még nagyobb fatömeget képvisel. Az iparifa mennyiségi emelkedésével sokhelyütt romlott a minősége. Sok olyan rönköt termeltek és szállítottak az erdőgazdaságok, amelyek a követelményeknek nem feleltek meg. Ebből sok vita és felesleges költség keletkezett. A selejtanyag nemcsak az erdőgazdaságnál szaporodik, de a fűrészek rönktereit is elfoglalja, s végül is a népgazdaság kárára, sok költséggel tetézve, alacsonyabb értékben kerül felhasználásra.

Nem dicsérhető az anyagmozgatás tervteljesítése. A félév végéig a kitermelt faanyagnak csak mintegy felét szállították ki tőmellől. Rosszabb ez az előző évinél is, amikor a nagyobb kitermelt mennyiségnek 60%-a került ugyanilyen idő alatt leszállításra. A feladóállomásra való szállítás is alatta marad a tervezettnek és az előző évinek. A mozgatási teljesítés lemaradás folytán az előző évinél kedvezőtlenebb az anyagok készletezési helyeken való megoszlása. Az 1957. I. negyedévi távolsági értékesítési tervet 102,3%-ra teljesítettük. Ezen belül az iparifa értékesítést 115,6, a tűzifa értékesítést 90, a fagyártmány értékesítést 124%-ra. Valamennyi iparifa választékot 100%-on felül teljesítettük. A szállítási eredményeken belül gyakori hiba, hogy az erdőgazdaságok a fűrészekkel való előzetes meg egyezés nélkül módosítják a szállítás ütemét, mennyiségét, előszállításokat, pótszállításokat hajtanak végre. Jellemző egyes erdőgazdaságok gondatlanságára, hogy sok lemezrönk kerül a fűrészekre és sok fűrészrönk lemezipari telepre. Ez az erdőgazdaságnak bevételi kiesést, az átszállítások miatt pedig költségtöbbletet okoz. Nem jellemző még a gondosság azirányban sem, hogy megóvják a fa minőségét. Jelentős eredményeket érnek el erdőgazdaságaink a fagyártmányok termelésében is. Hiba azonban itt, hogy nem kiegészítő termelésként gyakorolják. Egyes cikkek előállításához a szükségesnél jobb anyagot használnak fel. Nem végeznek gazdaságossági számítást és sok a minőségileg kifogásolható fagyártmány.

A melléktermékek terén a vállalat működésével kapcsolatban néhány jogos kifogás merült fel. A gyűjtőállomások, még az erdészeti alkalmazásban állók közül is a minél nagyobb forgalom és haszon érdekében visszaélést követtek el az erdők és állományok rovására. Az erdőgazdaságok nagy része nem kíséri kellő figyelemmel a vállalat működését. Élénk példa erre, hogy többen nem hívják le a tőárterítés címén járó összegeket és azt a vállalat letétbe helyezni kénytelen.

A félév gazdálkodása során szólni kell a vadgazdálkodásról is. Október elején megszerveztük a vadászati osztályt. Ennek feladata lett volna az ország egész erdőterületén az üzemi kezelésben, valamint bérbeadott területen továbbfejleszteni a vadgazdálkodást. Ezt az események akkor megakadályozták, később a területen jelentős mértékű orvvadászat harapódzott el s ez szétzilálta a vadászat területén lassan kialakuló rendet és fegyelmet. Csak a legutóbbi hónapokban sikerült ezeket az állapotokat felszámolni s a munkát ott kezdeni, ahol azt már októberben kellett volna.

Az elmúlt év őszén több mint 40 szarvast ejtettek el külföldiek, s ezért több mint $\frac{1}{2}$ millió forintot fizettek be az erdőgazdaságokhoz. Tavasszal tovább folytatódott a külföldiek vadászata őzbakra, muflonkosra, disznóra és tűzokra. Az anyagi haszon mellett, ez még azzal a politikai sikerrel is járt, hogy az itt vadászó külföldiek saját tapasztalásukból győződhettek meg arról, hogy a kormány a nép akaratából van, s ura a helyzetnek. Felszínre került a külföldi vadásztatásnak egy árnyoldala is, — egyes erdőgazdaságok dolgozói külön magánlevelezést alakítanak ki a

külföldi vendégekkel. Ez gyakran zavarja, keresztezi a központi terveket, az eredményes vadásztatást.

A *mezőgazdasági termelés* igen nagy veszteséggel folyik. Ennek fő oka, hogy az erdőgazdaságok meggondolatlanul vesznek át rossz minőségű földeket a tanácsoktól és más szervektől. Gyakran megkésve végzik el a mezőgazdasági munkákat. Alacsonyak a termés hozamok, s magasak a költségek.

A *legeltetés* problémája változatlanul foglalkoztatja az erdőgazdaságokat. Az idény alatt az erdőgazdaságokat is, a főigazgatóságot is ostromolják a legeltetést kérelmezők. E téren egyelőre csak annyit tehattünk, hogy felemeltük a legeltetési bért. Felhatalmaztuk az erdőgazdaságokat, hogy az eddigi 30 Ft helyett számosállatonként legalább 100 Ft-ot, egyes esetekben még ennél többet is állapíthassanak meg.

A segédüzemágak közül a *gépállomások* az 1956. évi gépszemlére jól felkészültek. A gépek üzemképességi foka meghaladta a 90%-ot. Gépesítésünk 1956. őszén már igen komoly fejlődést ért el. A gépszemlén látható volt, hogy a gépek felhasználását illetően, egységes szemlélet kezd kialakulni és mód nyílik arra, hogy az 1957. évben nagyobb lépést tehesünk az üzemeltetési költségek csökkentése terén is. A fejlődést számszerűen bizonyítja, hogy míg 1955/56-ban az erdőgazdaságok az összes kitermelésre kerülő faanyag 16%-át termelték ki géppel, addig 1956 őszén már 26% kitermelésére voltak készen. Ez az 1955/56-os 408 000 m³-rel szemben 650 000 m³-t tett ki. A teljesítés azonban a folyó gazdasági év első felében mindössze 325 000 m³ volt. A közelítés és kiszállításban a gépesítési fok 1955/56. évben 13% volt. A meglévő gépparkkal ezt az arányt 1956/57. évben 30%-ra lehetett volna fokozni és az 1955/56-os 308 000 m³-rel szemben 650 000 m³-t kellett volna szállítani. Ehelyett az első félévben mindössze 121 000 m³-t szállítottunk ki. Megállapítható mindebből, hogy az *ellenforradalmi események nagy visszaesést okoztak a gépesítésben*. Ezt csak némileg magyarázza a bizonytalanság, a feladatok módosulása, az ipari üzemek sztrájkjai alatt falun jelentkezett nagyobb munkaerőfelesleg. A baj fő oka az volt, hogy míg október előtt a gépesítés irányában és módjában már nagyjában egységes szemlélet alakult ki, addig utána az egyes erdőgazdaságok a legkülönbözőbb álláspontokat foglalták el a gépesítéssel szemben. A gépek gazdaságos üzemeltetése helyett igyekeztek a gépek egy részét leadni, más erdőgazdaságok indokolatlanul összegyűjtötték a gépeket. Több erdőgazdaságban módosították a gépesítési szervezetet, személycseréket végeztek, a tapasztalt embereket tapasztalatlanokkal cserélték fel, teljesen figyelmen kívül hagyták a gépszemle idején gondosan megbeszélt szervezeti kérdéseket — szinte szétszórták a gépesítés szervezetét.

Jelentős veszteséggel dolgoztak a szállításnál az *erdei vasutak* is. Az előző évi 3 404 000 tkm-rel szemben az elmúlt félévben csupán 2 501 000 tkm szállítást teljesítettek, s ebből is csupán 50%-ban szállítottak faanyagot. A kapacitás nagy része kihasználatlan maradt.

A Szállító Vállalat gyorsan helyreállította a termelés rendjét: az első negyedévi lemaradás után január óta teljesítményi tervét 2,8%-kal túltesíti. A Szállító V. gépkocsijainak teljesítményét összehasonlítva az erdőgazdaságokéval, megállapíthatjuk, hogy a Szállító V. mutatói mindenben jobbak. Az egy gépkocsira eső tonnateljesítmény 12%-kal maga-

sabb, az egy raksúlytonna-kapacitással megmozgatott súly 11%-kal nagyobb, mint az erdőgazdaságoknál.

Jók a sekélyvízi hajózás eredményei — az új vontatóhajó részvétele a termelésben, az uszályok jobb kihasználását eredményezte.

Külön kell foglalkoznunk *a munkaügyi kérdésekkel*. Ez évben a munkások bérét a kormány 15%-kal emelte, ez azonban nem jelenti mechanikus emelését a régi bértételeknek. Hangsúlyozni kell, hogy ezt a béremelést az elmúlt gazdasági év átlagos havi keresetéhez kell mérni és a kapott 15% nem a zűrzavaros, törvénytelen és helyenként nagyon felfuttatott bérezések fedezésére szolgál, hanem az alapvető és különböző helyi adottságoknak megfelelő bérrendszer kialakításához nyújt lehetőséget. A béremeléssel egyidőben szakítottunk azzal a rendszerrel, hogy központilag adjuk meg a legkisebb részletkérdésekre is az előírásokat. Kétségtelen, hogy ugyanazzal a bérkerettel jobban lehet gazdálkodni, ha olyan a bérrendszer, amely a helyi adottságnak tökéletesen megfelel. Az erdőgazdaságok már régóta kérték, hogy bérrendszerüket maguk alakíthassák ki. Most, mikor erre a lehetőséget megkapták, sok helyen mégis felületesen jártak el. Egyes erdőgazdaságok a béremelésre kapott keretet szétosztották az erdészetek között azzal, hogy pótlék vagy prémium címén fizessék ki. Más helyen minden elemzés nélkül, ágazatonként százalékos emelést engedélyeztek a régi bérekre. Általában hibásak az erdőgazdaságok által az erdészetek felé kiadott bérutasítások. Helyesen azok az erdőgazdaságok jártak el, amelyek a legjobb szakemberekből bérmegállapító bizottságot szerveztek és ezek gondos elemzéssel dolgozták ki a helyi bérezési szabályokat. Helyes intézkedés volt, hogy egyesek tartalékot képeztek a beralapból. Kétségtelen, hogy a helyi bérmegállapítás hosszú és gondos munkát igényel. De ha ezt egyszer jól elvégzik, akkor egész évben nyugodtan dolgozhatnak és biztosan tervezhetnek.

Az alkalmazotti bérezésben évek óta elmaradtunk az ipartól. Különösen a természetbeni juttatások megvonása csökkentette az alkalmazotti reálbért. Az ez évi tervezett bérrendezés lesz az első komoly lépés az aránytalanságok megszüntetésére. A bérek emelését elősegítették az 1955/56. gazdasági év eredményei, amelyek kihatásaként elért magas prémiumok növelték a bérrendezés alapját képező átlagkereseteket. A műszakiak havi átlagkeresete, prémium és természetbeni járandóságok értékével együtt eddig 1581.— Ft-ot tett ki, ez az összeg a tervezett bérrendezés után 1783.— Ft lesz — az emelés 13%-os. Az adminisztratív dolgozók keresete a bérrendezés előtt 1227.— Ft volt, a tervezett bérrendezés után 1396.— Ft lesz — az emelés mértéke 14%. Az alkalmazottak bérrendezésénél irányelvül vettük, hogy a kerületvezető erdészek bérét a többiekéhez viszonyítva, magasabb arányban javítsuk. Igyekeztünk továbbá kiküszöbölni azokat a különbségeket, amelyek a nehéz körülmények miatt, vagy más okból a premizálásban elmaradó erdőgazdaságok dolgozóinak terhére fennállanak.

A természetbeni juttatások legutóbbi szabályozása az erdőgazdaságok dolgozóinak évi 15 millió forint többletjövedelmet jelent. Az évi forinthatás egy-egy dolgozó esetében az állandó munkásoknál 1600.— Ft, az erdészetek műszaki dolgozóinál 1900.— Ft, központok műszaki és adminisztratív dolgozóinál 200.— Ft jövedelemtöbblet.

A termelési tevékenység pénzügyi kihatásai a félévi mérlegbeszámoló szerint az éves célkitűzések eredményeire nézve biztatóak. A félévi gazdál-

ködés eddig 42 millió forintnyi nyereséggel zárult. Az erdőgazdaságoknak év végére 14,3 millió forint nyereséget kell elérniök. A veszteséges negyedévek még hátra vannak, de ha erdőgazdaságaink megfelelő erőfeszítéseket tesznek, úgy a megtervezett nyereséget biztosan túlteljesítjük.

A pénzgazdálkodás terén erdőgazdaságainknak idén nagyobb önállóságot adtunk. A nagyobb önállóság természetesen több kötelezettséggel is jár. Megváltozott az eredmények pénzügyi leszámolási rendszere is. Feltétlenül szükséges ezért, hogy erdőgazdaságaink megfelelően megerősítsék a belső számszaki ellenőrzést. Már október előtt is tapasztalható volt, hogy egyes igazgatók nem irányították megfelelően a revizori munkát, nem tulajdonítottak nagy jelentőséget a számszaki ellenőrzésnek. Mégjobban romlott a helyzet a racionalizálás során, amikor a revizori szervezetet több helyütt lecsökkentették, vagy meg is szüntették. Külön közbelépésre volt szükség, hogy enyhítsük a revizorok iránti ellenszenvet. Nem írjuk elő természetesen ezután sem, hogy egy-egy erdőgazdaságnak hány revizorra van szüksége, de megköveteljük, hogy az ellenőrzés biztosítsa a szabályos pénz- és értékezelést. A vizsgálatoknak az elsődleges célja nem megtörtént szabálytalanságok feltárása, hanem azok megelőzése. A revíziók legyenek olyan hatékonyak, hogy mindenkit visszatartsanak meggondolatlan lépéstől.

A beruházásokra és felújításokra vonatkozóan kiadott korlátozó rendelkezések jobb megértéséhez figyelembe kell venni, hogy a rendelkezésünkre álló beruházási keretből az erdőgazdaságok építkezéseit megnyugtató módon megoldani nem lehetett. Idén tavalyi építési keretünknek csak mintegy 25%-a áll rendelkezésünkre. Emiatt több útépitést le kellett állítani és a félig kész utak állagvédelmét is csak az erdőgazdaságok vállalatfejlesztési alapjából tudjuk biztosítani. A befejezetlen beruházásaink értéke az év elején meghaladta a 40 millió forintot, így a hitelekből elsősorban ezeket kell befejeznünk. Szükséges, hogy az erdőgazdaságok is elsősorban a befejezetlen építkezésekre fordítsák vállalatfejlesztési alapjukat. Az 1956. évi gépmegrendelésekből csupán a feltétlen szükségesséket biztosítjuk 1957-ben. Ennek keretében az erdőgazdaságok többek között 2 tanyahajót, 23 traktort, 5 autódarut, 12 rönkszállító pótkocsit, 25 villany- és benzinmotoros láncfűrész kapnak. Beszerzünk ezen felül még 364 db irodagépet is. Ez évben minden vállalat visszakapja az értékcsökkentési leírás felújítási hányadát, így mintegy 4 millió forinttal növekszik a felújítási keret. Ebből fokozni lehet az útfelújításokat, amelyeket eddig éveken át elhanyagoltunk. A szükséges anyagot ehhez a helyszínen lehet kitermelni. Fel kell figyelni arra, hogy az erdőgazdaságok építkezéseit végrehajtó műszaki szervezet egyébként is kis létszámú szakszemélyzetét az események mégjobban szétszórta. Az erdőgazdasági építkezések végrehajtása az év elején úgyszólván teljesen holtpontra jutott. Szükséges, hogy ez évben rendet teremtsünk az építkezések vonalán és felkészüljünk az 1958-ban várható fejlődés teljes végrehajtására.

Az állami tulajdonú és állami kezelésben álló erdők gazdálkodásán túlmenően felelősek vagyunk a kezelésünkön kívül eső, mintegy 350 000 hektárnyi erdő- és erdősítendő terület sorsáért is. Az első fokú erdőrendészeti hatóság az évek folyamán annyira lecsökkentette az erdőrendészeti létszámát, hogy ma csak 15 megyei és 18 járási erdőrendészeti előadó van, s ezek a vadászati és halászati munkakört is kötelesek ellátni. A kérdés megnyugtató rendezése érdekében megynként megfelelő szakemberekből álló

erdőrendészeti szervet terveziünk felállítani. Sok zavart okoz évek óta az állami erdőkbe beékelt kis magánparcellák ügyének rendezetlensége. Az elnöki tanács lehetővé tette 1956-ban az erdők tagosítását. A felhatalmazás alapján 1956-ban négy községben rendeztük az erdők helyzetét. A tagosítással 2400 hektár állami, 500 hektár termelőszövetkezeti és magán-erdő elhelyezkedését rendeztük, amelyek addig 917 darabban feküdtek. A tagosítás helyes végrehajtását legjobban az igazolja, hogy az ellenforradalom ellenére változatlan maradt a tagosítással rendezett erdők elhelyezkedése, mert ezzel valamennyi érdekelt meg volt elégedve. Mivel az erdőtagosítások hasznosak, a kialakult módszerek helyesek, a törvényességnek megfelelnek, azért azokat, amint azt a politikai és gazdasági helyzet lehetővé teszi, továbbra is folytatni fogjuk.

III.

Az erdőgazdálkodás mai helyzetének nagy vonalakban történt ismeretése után lássuk azokat a legfontosabb feladatokat, amelyeket erdőgazdaságainknak az év hátralévő részeiben el kell látniuk.

Itt elsősorban azt kell szem előtt tartani, hogy *változatlanul továbbra is az 1954. évi 1040-es minisztertanácsi határozatban lerögzített intézkedések végrehajtása a feladatunk.* Ezen belül is az erdőgazdaságok legfontosabb feladata a faanyagnak megtermelése, a kitermelés, szállítás, értékesítés ennek csak résztvevékenysége. Az intézkedéseket is mindig az elsődleges tevékenység érdekeinek szem előtt tartásával kell megtenni.

Az *erdőművelés* területén fel kell mérni a csemete-önellátás biztosításához szükséges magmennyiségeket, számba kell venni az ígérkező magtermést s meg kell tenni az előkészületeket ahhoz, hogy magszükségletét mindenki a megfelelő minőségben és mennyiségben begyűjthesse. Ebben az évben kilátás van bükkmakk-termésre és helyenként tölgymakk-termésre. Gondosan készítsék elő az erdőgazdaságok a mag befogadására felújítandó területeiket s tegyenek intézkedéseket a tölgymakk-termés maradéktalan begyűjtésére.

Megfelelő mennyiségű csemetét kell számításba venni az erdőnkívüli fásításokhoz és *számolni kell azzal, hogy a jövő évtől nagymértékű nyártelepítések indulnak.* Ehhez nagymennyiségű nyárcsemetére, de főleg suhángra lesz szükség. Körültekintő gondossággal kell a csemeteszükségletet megállapítani, mert *megtorlást kell alkalmaznunk a jövőben azokkal szemben, akik elfogadható indok nélkül nem önellátóak csemetében.* Nem tűrhető azonban az sem, hogy évenként többmillió csemetét kelljen megsemmisíteni. Gondot kell fordítani a csemetekertek ápolására, meg kell előzni benne az elgazosodást. Ősszel kezdődően megköveteljük a csemeteválogatást és osztályozást.

Erdőtelepítésnél, felújításnál hangsúlyosabban kell foglalkozni *a talaj-előkészítésekkel.* Eredménytelen erdősítéseinknek nagy százalékban oka a nem megfelelő időben és minőségben végzett talajelőkészítés. Igen figyelemre méltó a pusztavacsi erdőszet gépesítési dolgozóinak újítása, amely a szovjet PP. 50-es eke kisebb mértékű átalakításával hatásos eszközt adott a laza gyökeres talaj megművelésére. A jelenleg rendelkezésünkre álló 21 db PP. 50-es ekével évenként mintegy 3000 hektár rontott erdő átalakításához szükséges talajelőkészítést lehet elvégezni.

Erdőfelújítási hátralékait 1957—58-ban minden erdőgazdaságnak fel kell számolnia. A jelenlegi 3100 hektárnyi hátralék felszámolása fontos

népgazdasági érdek. Ha valamely erdőgazdaság a felújítás szükséges ütemét akadályozó körülményeket nem tudja maga megszüntetni, kérjen segítséget.

Meg kell szüntetni erdőgazdaságainknál azt a gyakran tapasztalt gyakorlatot, hogy bőven megtervezett ápolásaikat csak azért hajtják végre, hogy tervüket teljesítsék. *Ápolást nem azért kell elvégezni, mert az tervfeladat, hanem azért, mert az erdősítések állapota azt szükségessé teszi.* A hőség idején végzett ápolás egyenesen káros. Minden következmény nélkül tudomásul vesszük a szakszerűség által indokolt tervlemaradást az ápolásban. Ugyanakkor biztosítjuk a többlet ápolási költségvetést a júliusi leszámolások során.

Az erdősítés védelmére *vadvédelmi kerítést* csak ott szabad létesíteni, ahol a siker másként nem biztosítható s a terület viszonylag kicsiny. 10 hektárnál nagyobb terület bekerítéséhez külön főigazgatói engedély szükséges.

A nyár folyamán kell elkészíteni az 1957—58. évi erdősítési terveket. Ezt a munkát decentralizálni kell az erdészetekre és a szakfelügyelők, erdőművelési előadók fordítsanak több gondot azok felülvizsgálatára.

Vállaljanak át az erdőgazdaságok kivitelezésre minél több fásítást és igyekezzenek azt minél olcsóbban elvégezni, hogy minél több pénz maradjon a mennyiségi túlteljesítésre. Hozzanak létre olyan fásítási szervezetet, amely figyelembe veszi az erdőn kívüli feladat ellátásának sajátosságait és minél nagyobb mértékben kapcsolódjon be ebbe a munkába maga az erdőgazdasági szervezet is.

Különös figyelemmel forduljanak erdőgazdaságaink az *állománynevelési feladatok* ellátása felé. A tisztítási és gyérítési munkákat az előirányzott területeken maradéktalanul végre kell hajtani. Szigorúan megköveteljük, hogy a tisztításokat és gyérítéseket csak erdőápolási érdekből jelöljék ki és fahasználat csak a már kijelölt gyérítési területeken folyjék. Igyekezzenek a tisztítást területileg túlteljesíteni. Országosan mintegy 10%-kal kellene a tisztítást túlteljesíteni ahhoz, hogy a hátralékokat felszámoljuk és az üzemtervek szerinti éves feladatot végrehajtsuk. *Már most meg kell kezdeni az 1958—59. évi gyérítések kijelölését* és felül kell vizsgálni az 1957—58. évi gyérítések jelölését. Tovább kell folytatni a „V” fák kijelölését, ami az elmúlt nyáron igen szépen megkezdődött; meg kell kezdeni az 1958—59. évi véghasználatok állományainak besorolását és több gondot kell fordítani ennél a természetes felújításra. Biztosítani kell az 1955. évi jó tölgy-makktermés eredményeinek megtartását és elő kell készíteni az idei makktermés felhasználását.

Az erdőművelési feladatokat csak jól kialakított szervezettel lehet végrehajtani. Kötelezni kell a szakfelügyelőket, hogy többlet és felelősségteljesebben foglalkozzanak az erdőművelés feladataival. Az erdőgazdaságok erősítsék meg szétzilált erdőművelési szervezetüket.

Az erdőművelési munkák értékelésénél mindinkább a minőségi követelmények teljesítését vesszük alapul. A mostani bérrendezés erre teljesen feljogosít.

Az *erdőhasználatnál* a jóváhagyott vágástervekben szereplő összes netto fatömeg kitermelése kötelező. Ezt csak rendkívüli, engedélyezett termelésekkel lehet túllépni. A tisztítást az előírt területen kell elvégezni, függetlenül attól, hogy a kikerülő faanyag tömegében a becsült mennyiségtől eltér vagy sem. A gyérítéseket és a felújító vágásos kitermelést a

módosított vágástervben meghatározott területen és a természetben kijelölt törzsekre vonatkozóan kell teljesíteni.

Minden erővel fokozni kell a vágáslap alatti fatömeg kitermelését. A tisztítások, gyéritések és tuskózások végrehajtása során keletkezett többletfatömeget a véghasználati termelésből meg kell takarítani. A megtakarítás nem akadályozhatja az értékesítési terv teljesítését, legfeljebb a megtervezett zárókészletet módosíthatja. A globális előírások betartása érdekében szükség szerint vágáscseréket engedélyezünk.

Nem emelünk az ellen sem kifogást, ha az értékesítés teljesítése érdekében az erdőgazdaságok egymás között állapodnak meg egymás helyett való szállításra, amennyiben ez véghasználati megtakarítással jár. Amelyik erdőgazdaság ezeknek a lehetőségeknek kihasználásával sem tudja ellensúlyozni az előhasználati felfutásokat, azt sürgősen jelentse a főigazgatóságnak, hogy országos kiegyenlítéssel segíthessünk.

Változatlanul *kötelező az értékesebb iparifa kihozatal fokozása, külön ki kell azonban hangsúlyozni a minőségi romlásnak kitett faanyagoknál, hogy a termelés csak a megtervezett fűrészrönk-választék mértékéig mehet.*

A vágásterületeket sürgősen ki kell takarítani. *Régi termelésű faanyagnak szeptember 30-án az erdőben lennie nem szabad, rakodón is csak 1957. évi termelésű anyag lehet.* Nem fordulhat elő még a Dunaártéri erdőgazdaságnál sem, hogy ezen időpont után korábbi évek termelését szállítsák.

Októberig rendezni kívánjuk *a vékony tűzifa termelésének ügyét.* Olyan szabályozást akarunk, ami a szabálytalanságok felé húzó különböző anyagi érdekeltséget leszűkíti és lehetővé teszi, hogy az a szabályos termelés irányába hasson. Előreláthatólag vagy egységes tűzifába termeltetjük a 3—5 cm-es anyagot is, vagy ismét bevezetjük a botfatermelést, ugyanakkor mindenképpen szorgalmazzuk az egészen vékony anyagnak is kötegelt rőzsébe való termelését. Erre az anyagra olyan árszabályozást is tervezünk, ami lehetővé teszi, hogy érdemes legyen értékesíteni. Az 5 cm-nél vékonyabb anyagnak tűzifába, illetve kötegelt rőzsébe való feldolgozását mindenképp kötelezővé tesszük. Az ilyen termeléshez ma már a bérezési lehetőségek is megvannak, illetve megteremthetők. Intézkedjenek az erdőgazdaságok a hossztolás és minősítés kellő szakértelemmel való végrehajtása iránt. Használják ki azt a lehetőséget, amit a gazdaságonként csak hossztolást és minősítést oktató, irányító és ellenőrző szakember beállítására adtunk. Oktassák a hossztolást és minősítést végző személyeket és rakodókezelőket a faválasztékok szabványelőírásaira, mert ebből ezeknek vizsgát kell majd tenni. Ismerni kell a szabványelőírásokat a lábon álló anyag becslését végző dolgozóknak is.

A most folyó becslési munkáknál *meg kell szüntetni a gyakori alábecslést.* Elfogadhatóbb, ha a kitermelés 5%-os hiánnyal jár, mint ha 10—20%-os többlet mutatkozik. A becslésben működjenek közre az erdőszervezők, illetve szakelőadói is. Ennek a fontos munkának az ellenőrzésére *a főigazgatóság is nagyobb gondot fog fordítani.*

A fűrészekkel való kooperáció átmenetileg romlott. Ezt a hátralévő időben lényegesen meg kell javítani. Vállaljanak az erdőgazdaságok reális kötelezettségeket és ne végezzenek megállapodások nélkül túlszállításokat. A jövő évi együttműködés érdekében már a tervezés időszakában tá-

jékoztassák a fűrészeket a letermelésre kerülő állományaikról, ismerjék meg a fűrészek kívánságait.

Fokozzák az erdőgazdaságok a *fagyártmányok termelését*. Az iparifikozatal növelésére a farost-lemez és a korszerű papíripar megteremtéséig legfontosabb módszer a fagyártmánytermelés fejlesztése. Ezen a téren az utóbbi években nagy fejlődés volt tapasztalható. A gépi munka bevezetésével lényegesen nagyobb kihozatalt értek el és olcsóbban állították elő a fagyártmányokat. Lehetővé vált, hogy a csak tüzelésre alkalmas faanyagért, kevés munka hozzáadásával lemezrönk-árakat, vagy még nagyobb értéket érjünk el. Két évvel ezelőtt a hagyományos fagyártmányokra 90 000 m³, más ipari célra is alkalmas gömbfát használtunk fel, s ebből mintegy 40 000 m³ fagyártmányt termeltünk. Ma több mint 100 000 m³, főként csak tüzelésre alkalmas fából is mintegy 57 000 m³ fagyártmányt állítunk elő. Fagyártmánytermelésünk értéke ma mintegy 70 millió forint. Számítások szerint, anélkül hogy a népgazdaság számára nélkülözhetetlen primer választékok mennyiségét csökkentenénk, ugyanilyen mértékű fakitermelés mellett, a mostani 100 000 m³ helyett 200 000 m³ gömbfát lehet fagyártmánynak feldolgozni, a termelési értéket pedig a mai 70 millióról 150 millióra lehet emelni. Nem kell attól félni, hogy a fagyártmánytermelést az erdőgazdaság profiljából kiveszik. Fagyártmányt minden időben csak kisüzemben, a gyengeminőségű gömbfa kitermelésének helyén célszerű készíteni. A főigazgatóság támogatni kívánja a túlnyomórésztben alacsony értékű faanyagot — tűzifát — termelő erdőgazdaságokat abban, hogy a fagyártmánytermelés elsősorban náluk fejlődjék. Erdőgazdaságaink végezzenek részletes kalkulációkat a fagyártmánytermelésnél, hogy az adott anyagból az elérhető legmagasabb értéket hozzassák ki. Fokozni kell ennek érdekében a dolgozók szakmai tudását, hogy ne csak bányadeszkrét, de kényesebb, s ugyanakkor aránytalanul értékesebb választékokat — iparidongát, parkettlécet — termelhessenek. Szervezzék meg a szalagfűrészek több műszakban való működtetését. Ne sajnálják erre a feladatra megfelelő irányító szakember beállítását. Rendezzék gondosan a fagyártmánytermelés béreit. Biztosítani kell, hogy a dolgozók érdekeltek legyenek a magasabb értékű, munkaigényesebb választékok gyártásában.

Az *erdei melléktermékek* értéke 1957-ben 42 millió forintot kell elérjen. Ebből az erdőgazdaságok a tervek szerint 7 milliót termelnek. Erdőgazdaságaink működjenek szorosan együtt az Erdeitermék Vállalattal és fejlesszék maguk is a melléktermékek begyűjtését. A vállalat vegye igénybe az erdészetek szakmai segítségét, az erdőgazdaságok szabad munkaerejét és fogatkapacitását és alakítson ki olyan kapcsolatot, amelyekben az erdőgazdaságok anyagilag is érdekeltek lesznek a melléktermékek hasznosításának fokozásában. Így biztosítani tudjuk az ezévi 42 millió forintos termelési értéknek már a következő évben mintegy 100 millió forintra való felemelését.

Erdőgazdaságaink *vegyék revízió alá mezőgazdasági területeiket*. Kapcsolják ki ennek során azokat a területeket a mezőgazdálkodásból, amelyek évek óta nem adnak kielégítő termést s a talaj fel sem javítható. Ezeken a terület beerdősítéséig vagy leadásáig csak a kötelező gyomirtást végezzék. A mezőgazdasági művelésben meghagyott területeken gondoskodjanak rendszeres trágyázásról és a mezőgazdasági munkáknak időben való elvégzéséről.

Korlátozzák erdőgazdaságaink loállományukat a feltétlenül szükséges mértékre. A gépek kihasználásának javulása, számának növekedése, a feltáró utak bővülése és javulása erre bőséges alkalmat ad.

A takarmánytermelés programjánál gondosan mérlegeljék, hogy mind a szemes, mind a szalastakarmányt az adott viszonyok között megtermelni, vagy megvásárolni érdekesebb-e? Időben szervezzék meg az erdei fűkaszálást, ne kaszáljanak úgy ahogy ez már évek óta szokásos — megkésve.

A vadászati felügyelői szervezet végleges kialakítása után külön megbeszélést fogunk tartani a vadászat időszerű feladatairól. Tájékoztatásul közöljük, hogy ezévben több mint 100 szarvastadtunk el és folyamatosan értékesítjük a kisebb trofeás vad lelövését is. A jövő évi lelövési tervek kialakításáig, semmiféle trofeás vad kilövését nem tudjuk megengedni. A selejt-trofeás vad kilövésére hazai díjlelövést vezetünk be. A küszöbön álló új vadászati bérbeadások, a közeljövőben megjelenő új vadászati törvény rendelkezései szerint fognak megtörténni. Szükséges hangsúlyozni, hogy az erdőgazdaságok nemcsak ellenőrzői, de nevelői is a vadásztársaságoknak. Segítsék, támogassák a jószándékú vadásztársaságokat. A nagymértékben megszorított vadkár csökkentése érdekében felhatalmazást fogunk adni az erdőgazdaságoknak, hogy egyes helyeken, hatóságilag elrendelt jellegű vaddisznó-vadászatot tartsanak az év folyamán. A bizalmatlanul fogadott főigazgatói utasítással kapcsolatban kérem az erdőgazdaságok vezetőit és dolgozóit, hogy a vadászat ügye iránti buzgalommal, lelkiismeretes munkával bizonyítsák be, hogy a látszólagos bizalmatlanság indokolatlan. Az önálló vadgazdálkodásnak csak ez lehet az alapja.

Kezdjék el az erdőgazdaságok gépeik üzemképes állapotba helyezését. Mérjék fel a várható javításokat és ütemezzék úgy, hogy az október 1-ig megtörténhessen. Erre az időpontra valamennyi gépnek üzemképes állapotba kell lennie. Valósítsák meg a megelőző karbantartást, mert október 1-től kezdődően nem fogunk eltekinteni az előírás szerinti, tervszerű megelőző karbantartástól. Biztosítsák a gépesítés irányítására megfelelő felkészültségű szakember beállítását a létrehozandó műszaki szervezeten belül, az elmúlt évi gépszemlén adott instrukcióknak és a változott helyzetnek megfelelően.

Többet és szakszerűbben foglalkozzanak erdőgazdaságaink a jövőben a szállítások szervezésével. A fakitermelés összes költségeiből 72% a szállításra esik, az olcsóbb termelést tehát elsősorban a szállítási költségek csökkentésével lehet biztosítani. A nagyobb feladatokkal bíró erdőgazdaságoknál *műszaki képzettségű dolgozókat kell megbízni a szállítás tervezésével és szervezésével.* Ki kell fejleszteni a csoportos szállítás módszereit. Több megértést és segítőkészséget kell hogy tanúsítsanak erdőgazdaságaink a Szállító Vállalat irányában. Hibái vannak a vállalatnak is, de ha mindkét fél összefog a közös cél érdekében, az mindkét fél gazdasági eredményeit javítani fogja.

Gondot kell fordítani *az erdei vasutak önköltségének javítására.* Különösen fontos a rakodók megfelelő kiképzése. Célszerűnek látszik, ha a kisvasúti rakodást a vasútüzem szervezi, mert a rakodómunkásokat rakodásmentes időben pályamunkásként lehet foglalkoztatni. Nem helyes, ha az erdőgazdaságok a vasutakkal párhuzamosan végeztetnek gépkocsis szállításokat. Minél nagyobb tömegű áru szállítására kell törekedni a vasúton.

A gépkocsi ne versenyezzen az erdei vasúttal, hanem megfelelően egészítse ki annak a munkáját.

Az építések végrehajtására mielőbb létre kell hozni egy olyan műszaki szervezetet, amely képes a kisebb terveket elkészíteni és képes minél több építkezést saját rezsiben elvégezni. Ez évben megkezdjük a Pilisben korszerű gépekkel az erdőgazdasági földutak és javított földutak saját rezsiben való építését. 1959-től kezdődően évi, mintegy 160 km keskeny földút gépesített építését tervezzük. Célszerű, hogy a pilisi mellett már ebben az évben más erdőgazdaságok is kezdjék meg a földesutak gépesített építését. Szervezzék meg az erdőgazdaságok építményeik rendszeres felújítását és karbantartását. Ez évben el kell készíteni a felújítások tervszerűsége érdekében az épületleltárt. Mivel a szükséges felújítási munkák anyaghiány miatt idén előreláthatólag elmaradnak, fokozni kell az épületek és más objektumok tervszerű karbantartását. Fordítsanak sokkal több figyelmet az utak karbantartására és felújítására. Az eddigi nyilvántartások 650 km utat tárgyaltak. A legújabb adatok szerint 474 km köves és 740 km műszelvénnnyel ellátott földutunk van. Ennek a több mint 1200 km útnak a karbantartását jelenleg 56 útőr látja el. Az útőrök létszámát szükséges legalább 150-re növelni.

A terv mennyiségi teljesítése mellett sokkal nagyobb erőfeszítéssel kell törekedni a gazdálkodás pénzügyi eredményeinek javítására. Ez évben kormányzatunk előlegezett bizalmából jelentős összegeket kaptunk dolgozóink életkörülményeinek megjavítására. Erre a bizalomra csak úgy lehetünk méltók, ha az év végére túlszárnyaljuk az 1956. év gazdálkodási, műszaki és eredményességi színvonalát.

*

Az 1956/57. gazdasági év első felének eredményei jogos bizakodással tölthetnek el bennünket. Az erdei munkások, erdőgazdasági alkalmazottak jó munkájával gyorsan helyrehozzuk az ellenforradalom által okozott károkat és a gazdálkodás színvonala ez év végéig elérheti, sőt meg is haladhatja az elmúlt októberi színvonalat. Feltétele ennek azonban, hogy tovább javítsuk a politikai munkát. *Meg kell nyernünk minden becsületes erdei munkást, haladó gondolkodású értelmiségit a mi ügyünknek — a szocializmus további építésének.* A mi szűkebb szakmai világunkban ez az erdőgazdálkodás fejlesztését jelenti, ez volt nekünk kommunista, haladó erdészeknek eddig is minden gondunk, s ennek szenteljük minden tudásunkat, erőnket a jövőben is!

Az országos értekezleten elhangzott erdőgazdasági tárgyú hozzászólások

Kasza Ferenc, a Mecseki Áll. Erdőgazdaság igazgatója nyitotta meg a hozzászólások sorát. Vázolta az ellenforradalom helyi megnyilvánulásait, kiemelte abban az értelmiség nagy felelősségét és a haladó gondolkodású mérnököktől azt kérte, hogy *válasszák le maguktól azokat az elemeket, akik rájuk csak szégyent hoztak*. Élesen bírálta a főigazgatóságot s rámutatott, hogy hamarabb kellett volna magához térnie. Az erdőgazdaságok és fűrészipari vállalatok jó ideig felső támogatás nélkül, saját maguk kellett, hogy megállják helyüket. A gazdasági helyzetről beszámolván bejelentette, hogy az erdőgazdaságot az októberi események folyamán 2,3 millió forintos kár érte, a tervet az I. negyedévben egy ágazatban sem teljesítették, de a félév végére a fakitermelést már 112%-ra, az értékesítést 111%-ra, a művelést 109%-ra, telepítést 133%-ra végezték el és 5,8 millió forintos nyereséggel zártak. Részletesen foglalkozott a faipari üzemekkel kiépített kapcsolatokkal s köszönetet mondott a faátvevőktől kapott segítségért. Kifejtette, hogy a mostani időben előtérbe kerül a gazdasági szervező munka, s ennek megfelelően szocialista párosversenyt indí-

tottak az eredményes gazdálkodás érdekében.

Felszólalt az értekezleten **Tömpe István**, a főigazgatóság volt vezetője, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, miniszterhelyettes.

— Nagy örömmel jöttem — mondotta — azért is, mert az elmúlt nehéz időkben nem volt módomban elbúcsúzni az elvtársaktól, munkatársaimtól, akikkel hat évig együtt dolgoztam, s akiknek nagyon sokat köszönhetek abban a munkámban is, amit most végzek. Az erdészet sohasem volt a népgazdaság középpontjában és ha értünk el eredményeket, az annak volt köszönhető, hogy sikerült megteremteni azt a kollektívát az erdőgazdaság és faipar egész területén, ami lehetővé tett két alapvető dolgot. Az egyik az, hogy *az ellenforradalmi események alatt jellemzően jól állta meg a helyét az erdőgazdaság és faipar*. Ezt most különösen annál a funkciónál fogva állapíthatom meg, amit jelenleg betöltök. A másik dolog az, hogy *az ellenforradalom leverése után gyorsan állottak talpra az erdőgazdaságok és a faipari üzemek*. Nem véletlen ez, hanem a múltban végzett következetes munkának az eredménye.

A továbbiakban a szocializmusnak az iparban és mezőgazdaságban mélyen szerteágazó gyökereire mutatott rá. Hangsúlyozta, hogy az erdőgazdaság következetesen szocialista termelési ág, az erdészek igen jól tudják, hogy mit jelent a szakma szempontjából a szocializmus építése. Ez a tudat tette lehetővé, hogy amíg a Petőfi-körben és más helyeken a kormányt és a párt vezetését támadták, addig az erdészet haladó szakemberei az erdészet munkaterületére olyan irányelveket dolgoztak ki, amelyek ma is megállják a helyüket. Az erdőgazdasági termelés fejlesztéséről hozott határozat ma is szilárd támasza erdőgazdaságunknak. Külön foglalkozott a Szovjetunióhoz való viszonyunkkal.

— Marx és Engels úgy állapították meg, hogy valaki kommunista-e — emlékeztetett felszólalásában — hogy az an-

goltól azt kérdezték, mi az álláspontjuk Irország kérdésében, az oroszoktól pedig, mi az álláspontjuk Lengyelország kérdésében. Ha az angol azt mondta, hogy helytelen Irországot elnyomni és az orosz helytelenítette Lengyelország elnyomását a cárizmus részéről, úgy azt mondták ez kommunista, mert tud harcolni a saját burzsoáziája és nacionalizmusa ellen. Magyarországon ma ugyanilyen próbák a Szovjetunióhoz való viszony.

Figyelmeztetett mindenkit a lezajlott tragikus eseményekért reánk is háruló felelősségre, felhívta az erdőgazdaságok dolgozóit, hogy a maguk területén mindent tegyenek meg annak érdekében, hogy elérjék a többi országok megbecsülését, majd végül kérte, hogy az erdészet dolgozói azt a támogatást, amelyben neki 6 éven át része volt, terjesszék ki hivatali utódjára is.

Takács József, az OEF MSZMP-szervezetének titkára röviden vázolta a párt újjászervezésének főbb mozzanatait, majd rámutatott, hogy a politikai hatalmat ma újra a dolgozó nép tartja szilárdan a kezében, de ugyanígy kell hogy megbírkózzon a gazdasági nehézségekkel is. Figyelmeztetett a gazdaságosság kérdésének fokozott mértékű előtérbe helyezésére, majd részletesen foglalkozott a párt és

gazdaságvezetés helyes kapcsolatával, sürgette a múlt hibáitól mentes munkaverseny beindítását. Az újra meginduló személyzeti munkában a lélektelen bürokratikus formáktól óvta az erdőgazdaságok vezetőit és különösen a fiatal mérnökökkel, technikusokkal való céltudatos foglalkozásra hívta fel őket.

Erdélyi János, a Dunaártéri Áll. Erdőgazdaság igazgatója a dunaártéri nemesnyárasok problémájának megoldását sürgette. Elsőnek is a vasútüzem gyors és nagyobb mértékű fejlesztését kérte. Rámutatott arra, hogy az erdőgazdaság évi 150 000 m³-es kitermeléséből 121 000 m³ esik az állandóan bizonytalan szállítási adottságú ár- és hullámtérre. Mivel ennek kereken 80%-a fülledekeny, szállítása semmi esetre sem tűr halasztást. A jelenlegi körülmények között, mintegy 42 500 m³ iparifát érint ez. Amennyiben ezt kitermelés után azonnal kiszállítani nem lehet, értéke hat hónap alatt egy-egy minőségi osztállyal csökken, s ezzel a népgazdaságot évente mintegy 400 000 Ft-os kár éri. A nemesnyár-telepítések eredményességének fokozása érdekében sürgős intézkedést kér a vadgazdaságnak megfelelő korlátok közé szorítására. A Dunaártéri Erdőgazdaság ár- és hullámtérülete 20 700 hektár, ebből jelenleg 7290 hektár nyáras, s ezen belül csupán 2000 hektár a nemesnyár. Megfelelő intézkedésekkel a 20 700 hektárból legalább 30—35%-nyi, 6000—6500 hektár lehetne a nemesnyár. Hogy ezen a tájon mit jelent a nemesnyár, annak szemléltetésére egy kényszerkitermelés eredményét hozta fel. A Sió partján egy még nem vágásérett nemesnyár-állomány 78%-os iparifát adott, s ebből 29% L.1, 44% L.2, 14% F.I,

12% F. II., és 1% F. III. osztályú anyag. Az alsópörbolyi védkerület nemesnyár előhasználatai 30 éves állományokban 90%-os iparifakihozataalt is adtak. A hektáronként termelhető összes fatömeg, előhasználatban 400, főhasználatban 500 m³-t tesz ki. A nemesnyáarak jelentőségét szemlélteti, hogy amíg az erdőgazdaság egész kitermelésére vonatkoztatva 1 m³ iparifa átlagára 393 Ft., addig a nemesnyárból termelt iparifa-féleségek m³-kénti átlagára 725 Ft. Befejezésül intézkedéseket kért a faátvételeknél egyes átvétők részéről tapasztalható túlkapások megszüntetésére.

Kósa Pál, az Északmagyarországi Fűrészek igazgatója megértő hangon foglalkozott az erdőgazdaságok és faipari vállalatok közötti viszonytal, és rámutatott ar-

ra, hogy a kooperáció semmiképp sem jelenthet olyan kapcsolatot, amelyben csaknem minden terhet az erdőgazdaság kénytelen viselni. Kifejtette a faanyagmozgatásnak a gazdaságosságra gyakorolt rendkívüli hatását. Kérte a főigazgatóságot, hogy a fejlesztési terveket ennek szem előtt tartásával bírálja el és tegye lehetővé az anyagmozgatásnak minél nagyobb fokú mechanizálását.

Schneider Jenő, a Keszthelyi Áll. Erdőgazdaság vezetője a mezőgazdasági ágazat általánosan veszteséges voltát azzal indokolta, hogy az erdőgazdaság általában oly kicsiny parcellákon gazdálkodik,

amelyek megfelelő gazdaságossággal nem művelhetők. Kérte, hogy erre a célra a tagosítások során nagyobb területekhez juthassanak az erdőgazdaságok. A fogatgazdaságok veszteségének megszüntetéséhez tájékoztatást kért arra vonatkozóan, hogy a jövőben milyen mértékben számíthatnak az erdőgazdaságok magánfogatok igénybevételére. A vadászattal kapcsolatban kis létszámú, de erős nagyvad- és nagy létszámú apróvad-állomány tartását javasolja. A vaddisznó-károktól semmiféle kerítés nem mentesít, az egyedüli megoldás itt a disznóállomány minimumra való csökkentése. Az apróvad elterjesztése érdekében javaslatot tett fácántelep létesítésére Keszthelyen. Felszólalásában végül sérelmesnek tartotta a főigazgatóság ama rendelkezését, amely szerint az erdőgazdaság vezetője előzetes engedély nélkül munkahelyét el nem hagyhatja.

Króm Kelemen, a Dunaártéri Áll. Erdőgazdaság főmérnöke a Tolna megyei helyi lap egyik tudósítására hivatkozva, aggályát fejezte ki azzal szemben, hogy a gemenci vadrezervátum vadállományát

2000 db-ra kívánják felszaporítani. Ebben az esetben nincs semmi értelme nyárral erdősíteni, de ne várjunk jó bikákat sem, mert ha csordákban fogjuk a szarvast tenyészteni, ugyanúgy fog degenerálódni, mint az a Hanságban történt. A fagyártmánytermelésre vonatkozóan rámutatott arra, hogy a selejt-friz alacsony ára az átvevőket túlzottan magas selejtezésre ösztönzi, s ezzel az erdőgazdaságot lényeges kár éri. Kérte ezért a friz-áraknak megfelelő rendezését.

Csávicz János, az Északkiskunsági Áll. Erdőgazdaság igazgatója bejelentette, hogy erdőgazdaságában az ellenforradalom korántsem okozott olyan károkat, mint azt a különböző beszámolókból más helyeken hallja. Kecskeméten csupán egy napig szünetelt a munka, semmiféle „forradalmi bizottság” nem működött, *mint igazgató végig egymaga irányította az erdőgazdaságot*. Senkit bántalom nem ért. Ennek okát az eddig végzett jó kádermunkának tulajdonítja.

— A magam részéről sok fegyelmet hoztam — mondotta —, mert a munka-

fegyelem volt az egyetlen dolog, amiben megalkuvást nem ismertem, mégsem tudtak az ellenforradalom ideje alatt bármit is a szememre vetni. Mindig és mindenkor ügyeltem arra, hogy mint embert személyében soha meg ne bántsak senkit. Az elmondottaknak megfelelően jó gazdasági eredményekről számolt be, majd néhány javaslatot tett. Javasolta a magánosokkal történő munkavégeztetés lehetőségének kiterjesztését. Kérte, hogy a csupán tisztításból és vaktuskó-termelésből kikerült többletanyagot ne kelljen megtakarítani, mert ez erősen zavarja a gazdaság értékesítési tervét azzal, hogy azt a véghasználatban csak az iparifa s a sarangolt tűzifa terhére lehetne megtakarítani, s ez erősen kihatna az erdőgazdaság pénzügyi helyzetére. Az alkalmazottak fizetésrendezésével kapcsolatban helytelenítette az illetménynek végzettséghez kötését, ehelyett a munkaköröknek képesítéshez kötését javasolta. Rámutatott arra, hogy a munkástanácsok az erdőgazdaságok különös viszonyai, nagymértékű szétszórtsága folytán kel-

lően működni nem tudnak. Végül annak közlését kérte a főigazgatóság részéről, hogy melyik erdőgazdaság oldotta meg az ügyvitel egyszerűsítését a legjobban, mert annak módszerét át kívánja venni.

Bakondi Ernő, az Északmátrai Áll. Erdőgazdaság igazgatója bejelentette, hogy az erdészek között kialakult jó szellem következtében az erdőgazdaságnál különösebb zavargás nem fordult elő. Figyelemre méltó, hogy az erdőgazdaság hét községbe adott párttitkárt, s az ellenforradalom ideje alatt ezek közül nem történt egyiknek sem semmi baja. Ez a

helytállás feljogosítja az erdészeket arra a reményre, hogy végre hatósági jogkörben részesüljenek. Elismeréssel szólt a főigazgatóság munkájáról. Megkönnyíti a munkájukat, a nagyobbfokú önállóság és a felsőbb intézkedések mennyiségi csökkenése. Síkra szállt az erdőgazdaságok közötti táji értekezletek mellett és sürgette az erdei legeltetés kérdésének végleges megoldását. Végül javaslatot tett a Kékesi volt pártüdülő épületének a külföldi vadászok megfelelő ellátása érdekében való megszerzésére.

Vilcek János, a Szolnoki Áll. Erdőgazdaság igazgatója az ellenforradalom helyi megnyilvánulásáról számolt be. Ezeknek hatását az erdőgazdaság még ma is érzi, nem állt helyre még a munkafegyelem. Rámutatott arra, hogy a racionalizálással egyidejűleg nem csökkent meg-

felelően a papiros-munka, és ha ezen a téren sürgős javulás nem áll be, úgy féltő, hogy a racionalizálás hatása teljesen megszűnik, mert lassanként vissza kell venni az elküldött embereket.

Mint fásító erdőgazdaság, javaslatot tett arra, hogy minél több fásítást vehessenek saját kezelésbe, valamint arra, hogy a fásítások elvégzésére biztosított keretekkel saját maguk rendelkezheszenek. A munkástanácsok tekintetében csatlakozott Csávicz elvtárs által mondottakhoz, véleménye szerint a munkástanácsok működtetésére az erdőgazdaságban nincs meg a lehetőség. Örömmel üdvözölte a nyártelepítések nagyobb mérvű felkarolását és bejelentette, hogy csemetetermelésüket már ennek az érdekében állították be.

Márton Mihály, az Erdőgazdasági Szállító és Gépjavító Vállalat MSZMP. szervezetének titkára *határozati javaslatot terjesztett az értekezlet elé a Colombóban üléselő Békevilágkongresszusnál az*

atom- és hidrogénháborúra való készülődések elleni tiltakozás megtételére. Az értekezlet résztvevői egyhangú helyesléssel fogadták a javaslatot és megbízták az OEF pártszervezetét a tiltakozás megtételére.

Fekete József, a Börzsönyi Áll. Erdőgazdaság főmérnöke elismerését fejezte ki az utóbbi időben megjelent *szakmai utasításokkal* kapcsolatban. Az utasításban foglaltak reálisan előremutatóak s így nagyban segítik az erdőgazdaság munkáját. Határozottan kiállt a termelési felügyelői rendszer mellett, de feltétlenül szükségesnek tartotta, hogy erre a ké-

nyes helyre a legjobb szakemberek kerüljenek. Az erdőművelés kérdéséről szólva, szükségesnek tartotta, hogy ez ne csak egy-két reszortelőadó ügye legyen, hanem az egész erdőgazdasági kollektíva tekintse szívügyének. Felhívta a figyelmet arra, hogy a természetes felújítások kérdésével keveset foglalkozunk. Különösen fel kell figyelniük arra, hogy a tervezés nem ösztönöz a természetes felújításra, hanem ellenkezőleg, éppen a mesterséges erdősítésnek kedvez. Sürgősen meg kell találni a módját a természetes felújítások premizálásának. Az üzemtervek adatai a Börzsönyi Erdőgazdaságban helytállónak bizonyulnak, de sajnos nem számolnak eléggé ezek sem a természetes felújítással, mert tíz éves időszakra természetes felújításról tervet készíteni nem lehet. Krón elvtárs hozzászólásával kapcsolatban megemlítette, hogy a parkett-frizben Vácott 15% volt a selejt, de amióta a friztermelő mun-

kásnak 6%-on alul minden százalék-csökkenésért m³-ként 50 Ft. prémiumot fizetnek, a selejt minimumra csökkent.

Bíró Lajos, a Nyugatbükki Áll. Erdőgazdaság főmérnöke az elmúlt fél évre vonatkozóan, kedvező gazdasági eredményekről számolt be. Az éves 25 millió forintos termelési értékből az I. félévben több mint 16 millió forintot, az évesnek 67,3%-át termelték meg. A különböző ágazatok munkájának megjavítása mellett az üzemi bevételt új termelési lehetőségek kihasználásával fokozzák. Itt elsősorban a fagyártmánytermelés fejlesztése nyújt komoly lehetőséget olyan cikkek tervén felüli gyártásával, amelyeknek eladási ára magas. Fokozottabban karolják fel a körfűrészeken legyártható fagyártmányok termelését. Gazdasági tanulmányt készítenek az elkövetkező években egy gyorsjáratú gatter üzemeltetésére is. A fagyártmánytermelés fokozásánál azonban figyelmeztet a faanyaggal való ellátásra, mert ez csak olyan anyagból állhat, amit a fűrészipar feldolgozni nem tud. Ennek az anyagnak mennyisége erősen korlátozott. A jövedelem fokozásának másik nagy lehetősége a tisztítási anyagból való aprószerfa-termelés. Különösen a gyümölcstámprúd és különböző nyelek jóvedemeznek jól. Bizonyos többletet jelent a mészégetés a jelenlegi ár mellett. Az erdőgazdaság ezeknek a lehetőségeknek kihasználásával mintegy 1/2 millió forintnyi többlet-bevételhez jut. Hangsúlyozta, hogy az üzemi eredmény javításában elengedhetetlen az erdészetek önálló gazdálkodása és anyagi érdekeltisége. Az erdőgazdaságon belül a gazdaságosság emelése érdekében önálló üzemgazdasági csoportot kívánnak szervezni és a szállítások egységes irányítását függetlenített szállítási előadóra bízják. Sürgette a munkabéreknek erdőgazdaságok közötti koordinálását. Lehetőséget kért arra, hogy a kisebb helyi jelentőségű műszaki tervezéseket maga az erdőgazdaság végezhesse, mert ez az erdőgazdaságnak az elmúlt három év alatt kerekén 150 000 forintjába került.

Rakoncay Zoltán, a Délmátrai Áll. Erdőgazdaság főmérnöke bejelentette, hogy valamennyi erdészkerületet üzemtervi kivonattal láttak el s ennek nyilvántartási részén az erdőrésztelre vonatkozó minden adat azonnal feljegyzésre kerül. Kérdést intézett a főigazgatósághoz az iránt, hogy az aratást lehet-e részében végeztetni. Bejelentette, hogy minden fát 3 cm-től kezdve egységes tűzifaként termelnek s mivel a TŰZÉP ez ellen nem emel kifogást, országos beveze-

tésre ajánlja. Sürgette a közbirtokossági erdők ügyének rendezését. A munkástanácsokra vonatkozóan szintén elutasítóan nyilatkozott.

Horváth István főosztályvezető-helyettes, az OEF MSZMP-szervezete intézőbizottságának tagja, részletesen foglalkozott a főigazgatóság politikai megerősítésével és rámutatott arra, hogy a főigazgatóságon sem történt más, mint azoknál az erdőgazdaságoknál, ahol az ellenforradalmi erők működtek. Leváltották Tömpe elvtárrsal kezdve a vezető kommunistákat, feldúlták a személyzeti anyagokat, sztrájkot próbáltak szervezni, visszahozták a korábban eltávolított nem kívánatos elemeket, igyekeztek kompromittálni a pártot, a Kádár-kormányt. Ennek azonban haszna is volt, mert lepleződtek az ellenséges elemek. A főigazgatóságon november 8-án alakult meg a pártszervezet. Ennek legfontosabb politikai eredménye a főigazgatóságon a munkáshatalom megszilárdítása, az ellenforradalmi elemek eltávolítása volt. Balassa elvtárrsal a pártszervezetnek eleinte nézeteltérései voltak, de ezek is tisztázódtak, mert Balassa elvtársnak is épp olyan drága a munkáshatalom, mint bármely más párttagnak. *Tiltakozott az ellen a helytelen beállítás ellen, mintha a pártszervezet értelmiség- és mérnöklenes lenne.* Hangsúlyozta, hogy a gazdasági feladatok megoldása érdekében a legszélesebbkörű összefogás szükséges. Ez azonban nem jelentheti az éberség félretételét.

Mint az értékesítési és anyaggyártkodási főosztály helyettes vezetője felhívta a figyelmet a fagyártmánytermelés fejlesztésének szükségességére. Ezen belül jelenleg a bányadeszka és ládadeszka termelése a legjövödelmezőbb. Végül rámutatott arra, hogy a körfűrészek termelékenyebbek mint a szalagfűrészek.

Szekeres Gyula, az Északzalai Áll. Erdőgazdaság igazgatója az ellenforradalom több megnyilvánulásáról számolt be. Szigorú intézkedéseket kért a politikai okból elbocsátottak újbóli alkalmazása terén. Szükségesnek tartja, hogy a főiskolai felvételeknél nagyobb súlyt helyezzenek a politikai megbízhatóságra. A munkástanácsokra vonatkozóan nézte hasonló az előbb elhangzottakéhoz. Kérte, hogy a személyzeti előadónak legalább olyan fizetés legyen biztosítható, mint amilyen bármely más előadó kaphat.

Sereg Albert, a MEDOSZ elnökségének tagja hozzászólásában részletesen foglal-

kozott az ellenforradalomnak, részben a funkcionáriusok, részben a szervezet elleni támadásával. Felmerült egy külön erdész-szakszervezet alakítására irányuló törekvés. Ez akarva-akaratlanul az ellenforradalmat támogatta. A szakszervezet elnöksége elemezte a különválási törekvések reális okait és *a jogos igények kielégítése érdekében a szakszervezet központjában külön szakmai osztályokat hozott létre. Így alakult meg a MEDOSZ erdőgazdasági osztálya is.* A szakszervezet komoly eredményként tartja számon az erdőgazdasági dolgozók bérhelyzetére vonatkozóan az OEF-el együttesen a kormány elé terjesztett javaslatnak elfogadását. Nagymértékben hozzájárul ez ahhoz, hogy a más népgazdasági ágakkal szemben fizikai dolgozóink bérfeszültségét csökkentsék. Kijelentette, hogy a szakszervezet elnöksége továbbra is számít az erdőgazdaságokban dolgozó szakemberekre, mert a fizikai és értelmiségi dolgozók szoros együttműködése nélkül célját elérni nem tudja. Hangsúlyozta, hogy a szakszervezet termelési munkájában teljesen új módszerek kell kialakítani. A szocialista munkaversenyek új formáját illetően elgondolások születtek, s most már a cselekvés ideje következik.

Sallai Ferenc, a Tanulmányi Állami Erdőgazdaság igazgatója részletesen ismertette az ellenforradalom lefolyását Sopronban. Rámutatott arra, hogy a Soproni Főiskolán lezajlott események oka az ifjúság nevelésében tapasztalható hiányosság. Megállapítása szerint a beiskolázás helyesen történt, de helyesen kell megválasztani azokat a tanárokat is, akiknek hivatása a főiskolai ifjúság nevelése. A munkástanácsokra vonatkozó véleményével csatlakozott az előbb felszólalókéhoz.

Németh László, a Délzalai Áll. Erdőgazdaság igazgatója hangsúlyozta, hogy Schneider Jenő volt igazgatót felelőtlen elemek távolították el beosztásából, az erdőgazdaság dolgozóit továbbra is megbecsüléssel gondolnak rá. Kedvező gazdasági eredményekről számolt be, s ezeket nagyrészt a melléadott fiatal főmunkások segítségének tudja be. Örömmel üdvözölte az alkalmazotti bérrendezést, de az anyagi megbecsülést mellett, nagyobb-fokú erkölcsi megbecsülést is követel az erdőgazdaságok dolgozóit iránt. Különösen sok kívánni való van e téren a megyei és járási szerveknél.

Papp József, a MEDOSZ Borsod megyei kiküldötte az ellenforradalomnak a szakszervezet elleni támadásával foglalkozott, majd rámutatott arra, hogy a gazdasági

munka megerősítésére meg kell valósítani újra a munkaversenyt. Több figyelmet sürgetett a munkásvédelemre, valamint a dolgozók szociális ellátására. A szerszámhasználati díj fizetésével kapcsolatos visszásságok megszüntetése érdekében javasolta, hogy a szerszámokat egyes erdészetekben összpontosítsák, ismét lássák el a szükséges szerszámokkal a munkásokat, a többi helyeken pedig szerszám helyett biztosítsák a szerszámhasználati díj fizetését.

Partos Gyula, az Erdészeti Tudományos Intézet igazgatója bejelentette, hogy az október-novemberi események okozta károk felszámolása az Intézetben is folyamatban van és az Intézet továbbra is készen áll az erdőgazdaságok termelő munkájának közvetlen megsegítésére.

Németh János, a Magasbakonyi Áll. Erdőgazdaság igazgatója rámutatott arra, hogy az ellenforradalom nem minden erdőgazdaságnál nyilvánult meg azonos mértékben, de éberségre van szükség ott is, ahol látszólag csak kisebb mértékben nyilvánult meg. Megállapította, hogy az erdőgazdaságok politikai szempontból viselkednek tartózkodóan a fiatal mérnökök alkalmazása tekintetében. A főiskolai nevelésben a politikai munka határozott megerősítését követelte. A gazdasági kérdések között a műszaki feladatoknak, elősorban az építkezéseknek erdőgazdaságon belüli ellátását sürgette.

Mihályka Gyula, a Szombathelyi Áll. Erdőgazdaság igazgatója ugyancsak a főiskolai nevelés ideológiái tartalmának elmélyítését sürgette avval, hogy az ellenforradalmi eseményekben nagy felelősség terheli a fiatal mérnökök jórésztét. Rámutatott arra, hogy alapszervezetük 21 tagjából, alig 5 állta meg a helyét. Szintén jó gazdasági eredményekről számolt be. Sürgette a közbirtokossági erdők kezelésének rendezését, intézkedést kért az irányban, hogy a tanácsok ne adhassanak ki származási igazolásokat, mert ez sok visszaélésre ad alkalmat. A személyzeti előadók fizetésével kapcsolatban ugyanolyan illetményeket követelt a személyzeti előadók részére, mint amilyenben a vezető állásúak részesülnek.

Kálmán Dezső, az OEF faipari főosztálya részéről az erdőgazdaságok és faipari üzemek közötti kapcsolattal foglalkozott. Figyelmeztetett arra, hogy a faipari üzemek soha nem voltak ilyen nehéz helyzetben, mint amilyenbe az ellenforradalom folytán kerültek. Az erdőgazdaságok megértően támogatták az üzemeket, de

még így is torlódás állt elő Hároson, szállítási korlátozást kellett életbeléptetni a Nyugatmagyarországi Fűrészeknél. A támogatásért köszönetet mondott az ipar részéről az erdőgazdaságoknak, a további együttműködésnél pedig a népgazdaság egészének érdekeit kérte figyelembe venni. Felhívta a figyelmet a furnírrönk-termelésre, mert az ipar ebből nem kap elegendő mennyiséget.

Csillag Lajos, a Délmátrai Állami Erdőgazdaság igazgatósága gazdaságosság kérdésével foglalkozva rámutatott arra, hogy a fogatgazdaságok ráfizetése legnagyobb-részt abból adódik, hogy a fogatok elhelyezése nem megfelelő és ennek folytán sok az üresjárat. A fogat helye nem a kocsis közelében, hanem a munkahelyen van. Fényesen berendezett állandó istállók helyett inkább könnyen áttelephetőket kell létesíteni. *A mezőgazdaságtól ne is várjunk gazdaságosságot, mert 500 holdas gazdaságban istálló, pajta és minden egyéb felszerelés nélkül eredményesen gazdálkodni nem lehet.* A munkaversennyel foglalkozva a helyes bérmegállapítás fontosságára hívta fel a figyelmet.

Madas András, az Országos Erdészeti Egyesület elnöke vitába szállt a nyugati államokban gyakran elhangzó ama váddal, mely szerint a szocializmust építő államokban időnként felmerülő hibák a rendszer lényegében gyökereznek. Példával igazolta, hogy a termelés rendszere nálunk nem dogma, a rendszer minden okos és ésszerű megoldásra lehetőséget ad. Ez bennünket állandóan ilyen megoldások keresésére kötelez. A fiatal mérnökökkel kapcsolatban rámutatott arra, hogy ezek nagy többsége munkás és paraszt származású, a népi demokrácia nevelte, s így minden feltétel megvan ahhoz, hogy a magunk emberévé tegyük őket. Szigorúaknak és keményeknek kell lennünk velük szemben, de szeretettel kell velük foglalkozni.

Ákos László, az Erdőgazdaság szerkesztője a szakmai folyóiratok jelentőségét méltatta és sajnálattal állapította meg, hogy az előfizetések az utóbbi időben erősen csökkentek. A lapok támogatják az erdőgazdaságok vezetőit és dolgozóit feladataik ellátásában, de ezért ezeknek is támogatniuk kell a lapokat.

Abonyi István, a OEF munkaügyi osztályának vezetője támogatást kért az igazgatóktól és főmérnököktől a bérmegállapító bizottságok részére. Helyeselte az erdőgazdaságok többségének a teljesítménybérezés terén elfoglalt álláspontját.

A természetbeni juttatásokkal kapcsolatban megjegyezte, hogy ilyenirányú további igények kielégítésére nincs lehetőség. Felhívta a figyelmet a munkásvédelem fontosságára, ezen a téren nagy visszaesés mutatkozik. Különösen a traktoros munkáknál és a döntésnél fordul elő sok halálos baleset. Fel kell újítani a biztonsági megbízottak hálózatát és ezeknek fel kell készülniük vizsga letételére. Bejelentette, hogy az övrendszabályokat rövidesen nyomtatásban fogják kiadni.

Kocsmár Ferenc, az OEF főkönyvelőségének vezetője elismerte, hogy az egyes választékok árai között aránytalanságok vannak. Ezeknek felmérése folyamatban van. 1958. januárjára országos árrendezést terveznek, addigra ezeket nekünk össze kell gyűjtenünk. Kéri, hogy a tapasztalt aránytalanságokat közöljék vele. Felhívta a vezetők figyelmét a revízió jelentőségére; ezeknek elsődleges célja megátolni a szabálytalanságok elkövetését. Az erdőgazdaságok igazgatói nem élnek megfelelően a revízió eszközével és nem realizálják a revíziós jelentéseket. A revizori apparátus leépítése az igazgatók pozícióját gyengíti. Figyelmeztette az igazgatókat, hogy a revizori munkakör képesítéshez van kötve.

Keresztesi Béla, az OEF vezetőjének helyettese a felszólalásokra adott válaszában elsőnek Erdélyi János elvtárs felszólalásához kapcsolódott és a maga részéről ismét rámutatott a *nyárfatenyésztés rendkívüli jelentőségére*. Röviden ismertette a franciaországi nyárfatermesztést, s kijelentette, hogy ennek eredményei nem olyanok, amit mi is ne érhetnénk el. A „vad-nyárfa” kérdését az dönti el, hogy mit tud az egyik és mit a másik adni a népgazdaságnak. A főigazgatóság vezetői nagy barátai a vadnak, de csak annyira, amennyiben az a népgazdaságnak is hasznos. Helyeselte az apróvad elterjesztésével kapcsolatos hozzászólást és bejelentette, hogy a fogoly és fácán, valamint egyéb apróvad elszaporításának kérdésével az ERTI már foglalkozik. A nyárfarákkal kapcsolatban megjegyezte, hogy nálunk igyekeztek ebből valamiféle divatot csinálni. Így a szakmai köz-

vélemény megijedt tőle. Nyugaton látta, hogy ott is van nyárfarák, komoly betegség, de nem ijednek meg tőle. Meg van ellene a védekezés az ellenálló fajták elkülönítésével, helyes telepítési és ápolási módszerekkel.

Az igazgatók mozgására vonatkozó bejelentési kötelezettség nem jelenti szabadságuk korlátozását és elősegíti a munkafegyelem megszilárdulását. A szakelődókkal kapcsolatban nagyobb önállóságot kért biztosítani munkájukhoz. A kis erdőzet és kis védkerület felvetett kérdésében két szempont küzd egymással. Az országos vezetés szempontjából a 250 erdőzet megfelelő és jó. Az erdőgazdaság szempontjából ott, ahol nagy a terület, kevés az erdő, szét van szórva és sok időt kíván azok megközelítése. ott a kis erdőzet a jó. Ennek a két szempontnak megfelelő összehangolásán a főigazgatóság dolgozik. Helyeselte azt, hogy a kisebb építkezések tervezési munkáit is az erdőgazdaság maga lássa el. A fásítással kapcsolatban kiemelte, hogy az ingyen csemetének az elmúlt évben igen nagy jelentőségük volt. Országos átlagban mintegy 10 000 forintunkba kerül egy hektárnyi erdőtelepítés üzemi kivitele, ugyanennyi fásítás 5000 forintot tett ki és az ingyen csemete juttatással csupán 500 forintos költséget jelent nekünk egy hektárnyi fásítás.

A munkafegyelem tekintetében az erdőgazdaságokban még mindig komoly tennivalók vannak. Nem helyeselhető, hogy a dolgozók hivatalos ügyekből kifolyólag saját személyükben levelezzenek külföldiekkel. *Külföldi kapcsolatot hivatalosan csak az igazgató tartson fenn*. Helyes meglátás az, hogy az adminisztrációs munka csökkentése nélkül a racionalizálásnál elért eredmények megsemmisülnek. A

főigazgatóság őszre készül el ilyen irányú rendezéssel. Az erdőgazdaságok egyre gyakrabban tartanak tapasztalatcseréket. Helyes volna ezek során *a recskiek fagyáértmánytermelését* is behatóan tanulmányozni. A táji értekezletek hasznosak lehetnek, de szükséges, hogy ezeken a főigazgatóság minden esetben képviselve legyen.

Helyeselte Fekete József felszólalását a természetes felújítással kapcsolatban s ezirányban megfelelő intézkedést ígért. Bejelentette, hogy *az egyenruha kérdése* a kormány előtt van, s remélhetőleg hamarosan elintéződik. Valószínűleg részletfizetéses térítés ellenében fogják a dolgozók kapni. *A közbirto* *tokossági erdők* kérdése a kormány előtt van, ebben a kérdésben rövidesen döntés születik. Ennek megtörténte után a legjobban érdekelt erdőgazdaságokkal a végrehajtást külön meg fogjuk beszélni.

A mérnökellenesség vádja az OEF pártszervezetét is érte. Egyetért azzal, hogy a fiatal erdőmérnököket rá kell vezetni a helyes útra. Erdőmérnökeink között 77 párttag van, ez 10%-a az erdőmérnöki karnak. Az ellenforradalmi eseményekért a felelősséget az erdőgazdaságokban sem lehet csak az erdőmérnökökre hárítani. A főigazgatóság alaposan utánanézett és kiderült, hogy a felelősök között sok jogász, könyvelő és egyéb is szerepelt. Felelőtlen eljárás volna egy fiatal mérnök eltaszítása csak azért, mert fiatal fejével belesodródott az ellenforradalom árjába. A kommunistáknak kötelessége nevelni őket, vigyázni arra, hogy olyan idősebbek befolyása alá kerüljenek, akikről jól tanuljanak. *Nekünk kell foglalkoztatni továbbra is azokat a*

szakembereket, akik belesodródtak az eseményekbe. Kisebb beosztásban olyan erdészvezető mellett kell őket foglalkoztatni, aki szemmel tudja tartani működésüket. Okvetlenül próbát kell velük tenni és ha később ott folytatják, ahol októberben abbahagyták, akkor kell csak végleg elküldeni őket. Igen nagy fontosságot tulajdonít maga is annak, amit többen is követeltek, hogy *most, amikor 20 tanárt és tanársegédet fogunk a főiskolára kinevezni, feltétlenül figyelembe kell venni azt, hogy ezek olyanok legyenek, akik a helyes irányban tudják nevelni az ifjúságot.*

Az erdei lopások megakadályozásánál rendkívül fontos, hogy maguk az erdőgazdasági dolgozók teljesen mentesek legyenek mindenféle korrupciós jelenségtől. A főigazgatóság ebben tréfát nem ismer és felhívja az erdőgazdaságok vezetőit, hogy maguk is a legszigorúbban járjanak el minden ilyen esetben.

Az ERTI-vel kapcsolatban megállapította, hogy új vezetője van az intézetnek és minden egyéb feltétel is megvan ahhoz, hogy a jövőben a helyes irányban dolgozzék. Az ERTI azon lesz, hogy új módszereket, új eljárásokat adjon a gyakorlat kezébe, szükséges azonban, hogy az erdőgazdaságok is minden lehető eszközzel támogassák munkáját.

Befejezésül megállapította, hogy az értekező célját elérte. Az erdőgazdaságok vezetői a főigazgatósággal a politikai és szakmai kérdésekben teljesen egyetértenek. Sorainkat ezzel rendeztük és ennek hatása még fog mutatkozni gazdasági téren is.

dr. Balassa Gyula, az Országos Erdészeti Főigazgatóság vezetője.

Nem elhamarkodott megállapítás az, ha ezt az országos értekezletet aktívnek és igen hasznosnak nyilvánítom. Igen nagy a különbség a január 25-i és a mostani értekezlet között. De ne felejtjük el azt sem, hogy más volt az akkori politikai atmoszféra is.

Hangoztattam beszámolómban is, hogy a munkáshatalomnak a megerősítése az éberségtől függ. Nem altathatjuk el ezt az éberséget. Az ellenforradalomnak maradványai vannak és lesznek még évek múlva is. Ez a veszély azonban, most hogy az erő biztosan a kezünkben van, évről évre és olyan mértékben csökken, mint amilyen mértékben gazdaságunk erősödik.

A január 25-i értekezletnek, s az azóta eltelt két hónapnak az volt a látszata, hogy a főigazgatóság nem állt hivatása magaslatán és nem adta meg azt az irányítást a gazdaságok és vállalatok részére, amit azok elvártak volna. A főigazgatóság szerencsére rövid idő alatt túljutott a dezolátságot állapotán, azonban nem kétséges, hogy az 1956/57. I. félév ki-elégítő eredményeinek elérésében az erdőgazdaságok vezetőinek és dolgozóinak érdemét elsősorban kell megemlítenem. Dolgozóink többsége a legnehezebb időben is helytállt a termelésben. Ezt kevés más területen lehet így elmondani. Elfogultság nélkül mondhatom, hogy a sokat hibáztatott erdészek közül nem egy igen komolyan megállta a helyét. Tudunk olyan esetről is, hogy erdészre bízták a lőszerraktárak őrzését is. Ha nem ilyen lenne az erdészek többsége, nem tudtunk volna ilyen jó eredményekről beszámolni és nem lenne ennyire biztató a jövő képe. Ezért *innen is köszönetet mondok az elvtársaknak, az erdészet valamennyi dolgozójának, mindazoknak, akik ezekben az időkben kitartottak a munkahelyükön és dolgoztak.*

Meg kell mondanom azt is, hogy a főigazgatóságon voltak ellentétek bizonyos kérdésekben. Sokan azt hitték, hogy a főigazgatóság bizonyos elnéző gesztust gyakorol és háttérbe akarja szorítani a politikai hatalomért vívott harcot. Nem erről volt szó. Közöttem és egyes elvtársaim között nem elvi különbség állt fenn, legfeljebb tempóbeli differencia. Az, hogy Magyarországon október 23-án és novemberben ellenforradalom volt, az nem kétséges. Természetes az, hogy *azokkal szemben, akik részt vettek az ellenforradalomban, határozottan fel kell lépni.* De az a szilárd meggyőződése, hogy ezeket az elemeket a gazdasági megerősödés közben is ki tudjuk vetni sorainkból. És itt igen kell vigyázni a mértékre is. Az ellenforradalom során többségben csak megingó emberek voltak. Volt, aki az állását, pusztá létét féltette, de voltak gyávák is, akiket másként kell elbírálni, mint azokat, akik ártottak, vagy ellenségek voltak. Abból induljunk ki, hogy az országnak döntő többsége nem helyeselte az ellenforradalmat. Ne feledjék az elvtársak ellenforradalmi tisztogató munkájukban, hogy Magyarország jövője azon áll, hogy az erős, egységes, az ország vezetésére hivatott kommunista párt minél több szimpatizánst is szerezzen következetes, de igazságos munkájával. Ehhez az szükséges, hogy *mi kommunisták példamutatók legyünk.* Valóban élenjáróknak kell lennünk és jó eredményeket kell felmutatnunk gazdasági téren is. Ezekkel az eszközökkel magunkhoz tudjuk vonni a tömegeket.

AZ ERDŐ — Az Országos Erdészeti Egyesület kiadványa.

Felelős szerkesztő: KERESZTESI BÉLA, a mezőgazdasági tudományok kandidátusa.

Szerkesztőbizottság: BABOS IMRE, a mezőgazdasági tudományok doktora, dr. BALASSA GYULA, dr. HARACSI LAJOS, KÁLDY JOZSEF, KOCSARDY KÁROLY, LÁDY GEZA, MADAS ANDRÁS, PÁRIS JÁNOS, SALI EMIL, SZÓNYI LÁSZLÓ.

A szerkesztő helyettese: JEROME RENÉ. Technikai szerkesztő: ÁKOS LÁSZLÓ.

Felelős kiadó: A Mezőgazdasági Könyv- és Folyóiratkiadó Vállalat igazgatója.

Szerkesztőség: Budapest, V., Kossuth Lajos tér 11. Országos Erdészeti Főigazgatóság.

Előfizetéseket felvesz a Mezőgazdasági Könyv- és Folyóiratkiadó V. Bp. V., Beloiannisz u. 8. Csekkszámlaszám: 61.268

Megjelent 3000 példányban. Előfizetési ára egy évre: 60 Ft, negyedévre 15 Ft.

Megjelenik minden hónapban.

40090-689/2 - Révai-nyomda, Budapest, V., Vadász utca 16. (Felelős: Povárny Jenő)

MEGJELENT

Szederjei Ákos — Studinka László:

NYÚL, FOGOLY, FÁCÁN

Mezőgazdasági Kiadó. Ára kötve: 32 forint

